

Husvéti szám. Ára 20 fillér.

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falú” Országos Földművelésügyi Szövetség.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Bádlós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1932.

XIII. évfolyam, 13. szám.

Vasárnap, március 27.

Higyjünk a feltámadásban!

Mintha a természet is Nagypénteket ülne. Hideg, komor, barátságtalan az idő. Valósággal ittragadt a tél. Nem akar elmenni. Azt merem mondani, hogy gyászol. A föld még halott. Méteres fagy rabja. Nem tud felengedni. A folyókat jégpáncél szorítja. A befagyott vadvizek felett suhogva szállnak a vadlibák, keresve a nyílt vizet. A fakó-sárga földeket nem turja az eke, a barázdák szunnyadnak, hideg a föld és nem kívánja az élet kenyerét: a magot. Az őszi vetések sárgák, a tél foga összetépte soraikat, olyanok, mint a lepörkölt mező.

Nagypénteki hangulat terjedt el a magyar mezőkön. De behúzódott a falvakba is, ahol szomorú, gondterhes emberek várják az idő nyílását, hogy meginduljon a munka, a küzdelem azért a jövőért, amely csak messze ködlik előttünk.

Olyan az élet, mintha gyászolnánk. Így mondta nekem egy turi gazda, amikor az üres piac okát kérdeztem tőle, de mindjárt hozzátette: beszélj a földdel, kérdezd meg és az megtanít mindenre.

És a magyar barázdák azt mondják, — bár nehéz az

Husvét hétfője falun.

élet sora és még a nagypénteki gyász fekszi meg, amely fekete árnyékként ül rajta, mint eb a gazdája háza előtt — mégis ott bent, a mélyben, már dübörög a tavasz!

Soha nem volt még ilyen szomorú nagypénteke ennek a maroknyi népnek, mint napjainkban. Rongyosak, szegények, éhezők, munkanélküliek, eladósodottak, erőtlének vagyunk, akik a koldus függetlenségét hurcoljuk tarisznyánkban. Soha ennyi baj nem ütötte fel a fejét. Valósággal bajországban vagyunk, ahol annyi a panasz, mint a tenger fövénye. Ahány ember, ahány ház van a falvakban, az mind olyan, mintha örökös nagypénteket ülne. Szomoruan lógunk bele ebbe a nehéz világba, amely mintha az ellentétek és ellentmondások köveiből volna összetéve. De úgy érezzük, mintha a szív irányítúje is megrozsdásodott volna és azért mutatja a helytelen utat. Mert szivtelenek, érzéketlenek, önzők vagyunk akkor, amidőn a gondviselés a megpróbáltatások kálváriájára üzte fel ezt a nemzetet, hogy évezredes elhivatottságát mutassa meg, azt, hogy a magyar nagypéntek után erősen tudunk hinni az utána jövő feltámadásban.

Mert a halál diadalát két nap mulva legyőzte az élet föltámadása. A nagypéntekből ragyogó, verőfényes hitet sugárzó Húsvét lett. Krisztus föltámadt és a halál szegyenkeze futott meg előle. A keresztrefeszített igazság kitört a lepecsételt sírból, hogy hirdesse a világnak a hitet, a reményt, a bizalmat.

Testvérem! Bármily ólmos az idő, bármilyen kemény a föld és a barázda és metsző északi szelek korbácsolják a hivatalos tavaszban az országot, a föltámadás, az induló élet, a húsvét már itt van és görgeti maga előtt milliárd gyökérszálon az élet erőit. A fekete nyárfa, a fűzfa bimbói duzzadnak, a sok elraktározott életerő már ott feslik a bimbókban, amelyekben benne van a kipattanás, az élet törvénye, a nagy célszerűség és céltudatosság a maga leghatározottabb kidolgozásáig. A zsendülő ágak között sok madárfészék, mind megannyi üres lakás kezdődő, új életek otthona. A téli halál, a dermedtség után mindenféle élet, mozgás. Ezt harsogja a föld nagypéntek után.

És ugrálszik, mintha nagypénteket az egész világon a húsvét váltaná fel az emberek lelkeiben. Mert a „győztes államok“ is lelki átalakuláson esnek át. Egymásután rájönnek arra, hogy az erőszak helyett a husvéti béke politikáját kell megvalósítani. Most tehát a belső bízalom újra kiépítése a legfontosabb, mert a kis nemzetek ereje nem nagyságukban, hanem nemzeti öntudatukban van. Mert lélek, tisztesség és husvéti hit nélkül még ezt a kis országot is darabokra törjük és félő, hogy a gazdasági züllöttség csakhamar politikai züllöttségbe csap át. És ez már maga a vég. Mert szegénység mellett követhetünk nemzeti ideálokat, de egy züllött öntudat, erkölcsi tisztesség és lélek nélküli nemzettel nem.

Éppen azért mi fanatikusan hiszünk a magyar husvétban, a belső erkölcsi és a külső föltámadásban, — ez a természet rendje, halál után újra élet jön — mert a világ lelkiismerete is fölkelőben van. Ma már rájöttek arra, hogyha gazdasági és pénzügyi egyensúlyukat nem állítják helyre, úgy Középeurópa testén örökös tüzfészék leszünk. Bármily nehéz is a sorsunk, a föltámadásnak el kell jönni, épp oly következetességgel, mint ahogy a borut derü, a vihárt verőfényes nap, és a telet életet pendítő tavasz váltja fel.

A magyar nagypénteket is húsvét váltja fel, de csak akkor, ha a belső erkölcsi dermedtségünkben a magunk erejéből támadunk fel.

Ezt egyetértésben kimunkálni tehát mindnyájunk szent kötelessége, mert mint Széchenyi mondja:

— *Egy ország életének vagy halálának oka lakosaiban van elrejtve. De nem pusztulhat el az a nemzet sem, amelynek gyökérzete és rügyfakasztó ereje megmaradt.*

Hiszünk a föltámadásban.

Szekeres László.

A Kormányzó Ur neje a munkanélküliekért.

Horthy Miklósné, a Kormányzó Ur felesége, ismételt felhívással és felkéréssel fordult a társadalmi és közgazdasági élet tényezőihez, hogy a munkanélkülieket ruhához és lábbelihez juttathassa. A nyomorenyhítő akció eddigi sikere és a tavalyinál nagyobb eredmények biztató ígéret arra, hogy a készpénz és a természetben való adományok gyűjtésére irányuló újabb lépése is méltó sikerrel fog jární. A nyomorenyhítő akció úgy készpénzsegélyt, mint természetben való adományokat elfogad, hogy a munkanélkülieket támogathassa.

A gazdáját.

A mezőgazdasági kiállítással kapcsolatos *gazdahét* március hó 17-én délután nyílt meg az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmányi ülésével. Mutschbacher Emil dr. igazgató beszámolójában utalt arra, hogy a magyar mezőgazdaság kritikus és katasztrófális állapotba jutott. Ma már a lét és nemlét kérdése került előtérbe és megalakult a *válság bizottság is*, amely állandóan ülészik és a jövő hét folyamán végleges formákba önti azokat a javaslatokat, amelyeket a földművelésügyi miniszter elé fognak terjeszteni. Nemesak Magyarország közvéleményét, hanem egész Európát foglalkoztatja a Tardieu-féle tervezet. A gazdasági válság tulajdonképpen oka az, hogy a *főlölesleges termékeket nem tudjuk elhelyezni*. Sikerülhet a terv, ha a kiindulás helyes, ez pedig az, hogy az *egymással gazdasági kapcsolatba kerülő államoknak ki kell egyezniük egymással*. A francia terv szerint az öt dunai állam (Ausztria, Magyarország, Csehország, Jugoszlávia és Románia) szerződne, azonban kívül maradna Olaszország, Anglia, Franciaország, sőt Lengyelország is s ez végeredményben nem más, mintha vak vezet világtalant, mert *mind az öt ország ugyanabban a bajban szenved*. A Tardieu-terv a magyar mezőgazdaságnak *nem hozhat javulást, tehát más partnereket kell keresni*. A gondolat jó, csak azt követeljük, hogy a megoldásnál ne merevítsék meg a helyes alapgondolatot és tegyék lehetővé, hogy a *középeurópai kérdést a középeurópai államok oldják meg*. Ki kell végre ábrándulni a legtöbb kedvezmény elvől és meg kell találni a lehetőséget annak, hogy *ipari és mezőgazdasági államok kölcsönösen helyezték el egymásnál produktumaikat*. Reméljük, hogy Magyarországot is meghallgatják és reméljük azt is, hogy a magyar mezőgazdaság sem lesz a megállapodások megkötésénél néma tanu, vagy néma áldozat. *Ha nekünk sikerül feleslegeinket néhány piacon megfelelő ár mellett biztosítani, akkor a magyar mezőgazdaság problémája meg van oldva*. Nincs optimizmusra ok, de esüggendünk sem kell, mert *köztelebb vagyunk a megoldáshoz, mint nemrégiben*.

A beszámolót széleskörű vita követte.

Az *Omge állattenyésztési szakosztálya* az állattenyésztés mai válságos helyzetében teendő intézkedések megállapításával foglalkozott. Legfontosabb a bolettát helyettesítő és az állattenyésztés érdekeit is szolgáló *állami támogatás, a vasuti fuvardíjak és a különböző városi illetékek leszállítása, a kivitel támogatása, az állati ojtóanyagok árának leszállítása*. A termelési költségek csökkentése céljából legfontosabb a *gazdaságok önellátása*, amit főleg fehérjében gazdag takarmányok termelésének a felkarolásával lehet elérni.

Árjegyzék 1000 képpel ingyen

37 éve a világot uraló eredeti angol

THE CHAMPION

kerékpárokat havi 20 pengő részletre. Kerékpáralkatrészeket minden gyártmányú kerékpárhoz nagyban eredeti gyári áron szállítunk vidékre is.

Láng Jakab és Fia

kerékpár-nagykereskedés. Budapest, József-körút 41. szám.

— Alapítva 1869 —

„Csupán egy orvosság van: visszatérés a tisztességhez.“

Serédi Jusztinián hercegrímás hatalmas beszédet mondott a „gonoszságban fetregő világról.“

A *Szent István Társulat* március hó 17-én tartotta 77. rendes közgyűlését Budapesten, melyen Serédi Jusztinián hercegrímás, a régi szokásnak hódolva, programot adott a katolikusok cselekvésének. A hercegrímás mélyes hatású beszédéből az alábbi részleteket közöljük:

— A materializmus hívei, — mondotta a hercegrímás — akik sem a lélekkel, sem a természetfölötti renddel nem törődnek, szeretik korunkat az *emberi haladás fénykorának* nevezni. Pedig ezzel a megállapításukkal csak áltatják magukat és másokat, mert nem nevezhető a haladás fénykorának az a kor, amelyben szinte általános a lelki összeomlás, és mérhetetlen az erkölcsi romlás, úgy hogy már jóformán „*az egész világ gonoszságban fetreg*“. Az általános bizalmi krízisnek az az oka, hogy az egész vonalon megfogyatkozott az emberekben a tisztesség, vagyis a változatlan erkölcsi törvényhez való ragaszkodás, és helyébe az egyéni érdek, a rut önzés lépett, nem ritkán még olyanok részéről is, akiknek állásuknál fogva irányító szerep jut embertársaik között. Nem csoda, ha ilyen vezető emberek példája mértékező hatással terjed lefelé és lassan, de biztosan bomlasztja, zülleszt az egész társadalmat. Hovatovább odajutunk, hogy „*az emberi haladás fénykorában*“ már minden szabad, csak a tisztesség megkövetelése és érvényrejuttatása nem.

— A politikai életben kül- és belföldön egyaránt vajmi kevés a kölcsönös bizalom nemcsak pártközi viszonyban, hanem sokszor ugyanazon párt kebelén belül is. Annyi bizonyos, hogy ahol nincs meg a tisztesség és az igazi elvűség, ott komoly politikai pártok helyett, melyek a közjót volnának hivatva munkálni, „politikai párt“ néven inkább tisztességtelen érdekszövetségek keletkeznek, amelyek keletkezésén belül a tagok ugyan összetartanak és egymást kölcsönösen támogatják is, de a „pártot“ összefogó kötelék természetének megfelelően csupán csak addig, amíg egyéni érdekeik miatt összeütközés nem következik be közöttük. Természetes, hogy ilyen szellemű pártokból és ilyen lelkületű politikusokból előbb-utóbb kiábrándulnak a gondolkodó tömegek is és nem fogadják el őket irányítóknak, mert — sajnos — minden országban előforduló szomorú példák látjuk, hogy ilyen pártok és ilyen politikusok az egyéni, vagy pártérdeket nem egyszer elébe helyezték még saját hazájuk érdekének is és végveszedelembé sodorták tulajdon nemzetüket.

— De a közéletben sem vigasztalóbb a helyzet, mert hogy is lehetne kölcsönös bizalom a közélet szereplői között, valamint köztük és a nagy publikum között, mikor hol egyikről, hol a másíkról pattan ki, hogy nem a közjó és a kötelességtudás irányította őt, hanem az egyéni érdek. S a legszomorubb a dologban az, hogy a vezető férfiak sokszor szinte tehetetlenek ezzel a bajjal szemben, mert — ha maguk tisztességesek is — a legtöbbször nem mernek visszaéléseket elkövető alattvalóik sokaságával, vagy érdekszövetségével szembeszállni; ha pedig maguk is egyéni érdekeket követtek, abbeli félelmükben, hogy ezt már alattvalóik is tudják, vagy megtudhatják, nem is léphetnek fel ezek visszaélései ellen kellő eredménnyel, ha velük együtt maguk is bukni nem akarnak. Így azután tovább harapódik a baj és egyre jobban elmérgesedik a helyzet, mert a közvélemény mind hangosabban orvoslás után kiált. És ha idejekorán bele nem nyul a dolgokba valami erős, de tiszta kéz, lassan végképpen lejárattják a tekintélyt, amelynek pedig, mint magára Istenre visszavezethető hatalmas lelki köteléknek kellene az emberi társadalmat összetartania.

— De talán nemzetközi viszonylatban legsiralmasabbak az állapotok. A bajoknak egyik főforrása a rossz békeszerződések. És bár azóta hosszú tizenhárom esztendő alatt elég gyakran tartottak nemzetközi gyűléseket: eddig még komolyan orvosolni nem merték, vagy nem akarták azokat a bajokat, amelyekről pedig ma már mindenki kétségtelenül megállapíthatja, hogy a szerencsétlen békediktátumokból származnak. Hogy meddig tart még ez a türheterlen állapot, nem tudjuk; de hogy lassan a győzők és legyőzöttek egyaránt belepusztulnak, az bizonyos.

— Már most az a kérdés, van-e erre általános és az emberi társadalmat minden porcikájában megmételtyező betegségre orvosság? Szent meggyőződés, hogy van, de csupán egy: a komoly visszatérés a tisztességhez, vagyis az örök erkölcsi törvényekhez az egész vonalon. Tudom jól, hogy a betegség gyógyítása nem könnyű dolog, de egyszer mégis meg kell kezdeni a nagybeteg emberiség kezelését; meg kell kezdeni a tisztogatást elsősorban kinek-kinek önmagában. Meg kell kezdeni elszántan, még pedig tisztességes emberek vezetése alatt, amilyenek — Istennek legyen hála — akadnak még kül- és belföldön a kisebbek és nagyobbak között egyaránt. És nincs kétség benne, hogy a tisztességnek előbb-utóbb biztosan diadalmaskodni kell. Nemzetközi viszonylatban pedig szorgalmazni kell, hogy üljenek már egyszer össze a nemzetek teljhatalmu képviselői, akik komolyan segíteni akarnak. Ezen az ülésen azután hallgassák meg, hogy melyik nemzetnek mi fáj, és önzetlenül keressék meg a megfelelő orvosságot. Tegyenek lehetetlenné minden tisztességtelen érdekszövetséget és legott megtalálják a biztos utat az igazi békéhez, amely az igazságon és az erkölcsi törvényeken nyugszik.

A hercegrímást hatalmas beszéde után percekig ünnepelte a hallgatóság.

Képviselők tisztelgése a hercegrímásnál.

Az országgyűlés képviselőházának különböző pártállású katolikus tagjai március hó 18-án, délután 6 órakor megjelentek a budavári primási palotában Serédi Jusztinián dr. bíboros-hercegrímás előtt, hogy XI. Pius pápa uralkodásának tizéves jubileuma alkalmából hódolatuk tolmácsolására kérjék fel őt. Az üdvözlő beszédet Schandl Károly ny. államtitkár mondotta.

Két kép Hindenburgról,

aki a most lezajlott német elnökválasztáson a legtöbb szavazatot kapta.

— Ha van ország, — szólott többek közt — mely nem felelős a nagy háborúért, akkor Szent István országa az, melyet az emberi tévedés mégis legborzalmasabban büntetett érte. De ha van ország, amely nem hibás a mai szörnyű gazdasági nyomorúságért, akkor a trianoni Magyarország az, amely legjobb fiainak és szorgalmas népének minden erőfeszítése dacára sem kerülhet ki gazdasági összeroppanását, melynek a trianoni tévedés folytán kellett elkövetkeznie.

— Mi, Szent István, Szent Imre, Szent László, Hunyadi János és Rákóczi Ferenc országa egyik vérző darabjának katolikus törvényhozói, tetemre hivatnánk a nyugati keresztény országok hatalmi tényezőit, hogy ezt érdemelte-e Európától az a nemzet, mely tatárral és törökkel szemben öntestével védte századokon át az európai civilizációt?! Tetemre hivatnánk a kereszténységben testvér, nagy nyugati nemzetek vezetőit, nézzék meg a magyar munkásságnak aggasztó inségét, amely önhibánkon kívül a végzetes földarabolás után lett urrá Mária országában.

— Bizalommal kérjük Eminenciádat, tárja fel hazánk szomorú sorsát Őszentsége előtt, hogy a szeretetre és békére hívó szövegében, mely minderrészeben hatol be a hatalmasok szívébe, foglalja bele Szent István országának hagyományos védelmét, melyet Szilveszter pápától kapott örökségbe, hogy végéhez juttasson a szegény magyar nép kálváriás szenvedéseinek.

— Pártkülönbség és valláskülönbség nélkül együtt leszünk a nehéz időkben továbbra is minden hívő képviselőtársunkkal a

hitelenség elleni küzdelemben. Az Isten elleni szövetség merényletére csak egy válaszunk lehet: *Egységben az Isten hívők szövetségében.* A mi hitünk nem választ el bennünket egy jó magyartól sem, de minden magyarra üdvöt és boldogságot hoz, ha felajánljuk minden erőnköt és tehetségünket a mai szomorú világválság helyén — *Krisztus királyságának megteremtésére.*

Serédi Jusztinián dr. bíboros-hercegreprimás többek közt a következőkben válaszolt:

— Jól esik megállapítanom, hogy szent vallásunk hit és erkölcsi igazságainak és anyaszentegyházunknak természetfölötti természete a különböző politikai pártok viszonylatában ilyen szépen megnyilatkozik.

— Mint az ország primása, magam is minden párt fölött álló transzcendentális méltóságot viselek. Következőleg megnyilatkozásaim kül- és belföldi vonatkozásban egyaránt szintén ilyen transzcendentális természetű elvi megnyilatkozások. *Aki félreértene, vagy félremagyarázna szavaimat és szándékomat, az az egyháznak sem tenne jó szolgálatot, akár a mai, akár a tegnapi, akár egyéb elvi megnyilatkozásomból konkrét esetekre pártokra, vagy személyekre akarva következtetéseket leomni.*

— Adja Isten, hogy parlamentünk minden katolikus képviselője mindig egymásra találjon, mikor egyházunk és hazánk érdekeiről vagy polgártársaink igazi javáról van szó.

Nagy élményes követte a bíboros-hercegreprimás szavait, majd Schandl Károly bemutatta képviselőtársait a hercegreprimásnak.

Az eladósodott földbirtokok ügyét a kényszerezességi eljárással kívánják rendezni.

Az Egységspárt március hó 17-én pártértekezletet tartott, amelyen Pesthy Pál elnök bejelentette, hogy a párt ezidén is küldöttségileg keresi fel március 20-án, Kossuth Lajos halálának évfordulóján a Kossuth-mauzóleumot.

Meskó Zoltán szólalt fel ezután s bejelentette a pártból való kilépését. Úgy érzi, hogy a pártkeretek bizonyos mértékben hátráltatják abban az agilitásban, amellyel a nemzeti összefogás gondolatát szolgálni igyekszik.

Berki Gyula válaszulva Meskó Zoltán felszólalására, hangsúlyozta, hogy a nemzeti összefogásnak az Egységspárt a maga teljes egészében híve. Ő is kívánja a nemzeti összefogást, ez alatt azonban a magyar néppel való összefogást érti, nem pedig azokkal, akik időnként öszegyeülnek, hogy a kormány életéről, a párt vezérének és a pártnak életéről határozzanak. Ez nem a nemzeti összefogásnak, hanem a nemzeti gyűlölködésnek, a nemzeti egység megbontásának és a nemzeti összefogás megbontásának cselekedete. Gyáva volna a párt, ha kritikus helyzetben nem volna bátorsága ahhoz, hogy levonja a történelmi konzekvenciáit. A párt helyt fog állni a kormány mellett, de szűrje le a kormány is a múlt tapasztalatait s a párt nem fog megtántorodni. Vissza kell utasítani azt a hazugságot, amelynek hangoztatása az utóbbi időben divattá lett, hogy a párt elveszítette a nemzeti összefogást. Földművesek, azok fiait és unokáit vannak a párt tagjai sorában, s ezeknek ne volna meg az összeköttetésük a néppel?

Lakatos Gyula hangsúlyozta, hogy a párt kész a nemzeti összefogásra és kifogása csak az ellen lenne, ha e nemzeti összefogás feltételeként állítanák fel az Egységspárt megbontását, amelyért a felelősséget sem a nemzettel, sem a történelemmel szemben senki nem tudná viselni.

A miniszterelnök felszólalása.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök szólalt fel ezután és hangsúlyozta, hogy az azonos célkitűzésű és azonos elvi alapon álló hazafias erők összefogását mindenki kívánatosnak és szükségesnek találja s örömmel veheti bárki tudomásul, ha az ilyen

összefogás minél nagyobb mértékben valósul meg. Főlélegesen újból rámutatni arra, amit már többször hangoztatott, hogy az összefogást nem lehet rombolással kezdeni. A közös, konstruktív munkára való egyesülés alapja adva van, azt kell elsősorban belső összefogással biztosítani, mert ha az nem volna meg, kár is volna külső összefogásról ábrándozni. Felfogása azonos a párt felfogásával, az említett ideális nemzeti összefogást óhajítja, arra törekszik és mindent elkövet, hogy annak megvalósulását meg ne gátolja. Reméli, hogy sem a párt, sem azok a pártban kívül álló képviselők, akik meggyőződésből hirdetik a nemzeti összefogást, az ellen gátat emelni nem fognak s így előbb-utóbb létre is jön ez az összefogás.

Legközelebb megjelenik a rendelet a kényszerezességi eljárásról.

Zsitvay Tibor igazságügyminiszter szólalt fel ezután és több fontos kormányintézkedést jelentett be az értekezletnek. Rámutatott arra, hogy a kormány a termelési hitel kérdését tulajdonképp már megoldotta, ennek kiegészítésével azonban lehetővé akarják tenni, hogy a gabonakereskedelem, továbbá mindazok, akik vetőmaghittel, védőszerek és termelési előlegek nyújtásával foglalkoznak, szintén bekapcsolódjanak a termelési hitel nyújtásába. Hangoztatta ezután, hogy a kormány a haszonbéri kérdéseket is rendezte. A kormány mélyrehatóan foglalkozik a mezőgazdaság eladósodásának kérdésével és a probléma gyökeres megoldására a kormány megbízásából már elkészítette a szükséges rendelet tervezetét. A rendelettervezet intézkedik az ingatlanok teherhárító képességének pontos megállapításáról s az a célja, hogy lehetőleg véget vessen minden további pertési költségeknek, amely feleslegesen és céltalanul terhelte a földbirtokot. Ez az intézkedés betetőzése a földteherrendezésre irányuló törekvésnek. A rendelet mikor egyrészt lehetővé teszi, hogy a földbirtokok státusa könnyen és világosan megállapítható legyen, másrészt bizonyos kényszerezességi eljárás bevezetéséről kíván gondoskodni a súlyosan eladósodott földbirtokok problémáinak a megoldására. A rendeletet valószínűleg még ebben a hónapban végleges formájába öntik.

Szabóky Jenő a kubikmunkások helyzetére hívta fel a kormány figyelmét. Purgly Emil földművelésügyi miniszter válaszában hangoztatta, hogy a vízimunkálatok folytatását minél nagyobb mértékben lehetővé akarják tenni.

Kenéz Béla kereskedelemügyi miniszter foglalkozott ezután a központi tüzelőanyag-beszerezésről felmerült híresztelésekkel. Mindössze arról van szó, hogy a közhivataloknak szénbeszerzését az Államvasutak szénellátási osztályának, illetve a szénellátási miniszteri biztosság felügyelete alá helyezik. Ez egy fillér költségspaportást sem jelent.

BERGER IGNÁTZ

(Cégtulajdonos BARTÓK ÖDÖN)

Budapest, IV., Károly-körút 28. (Közp. Városház.)

Mindennemű valódi tajtékpipa és szipka, borostyán, angol Bruyere fapipák, sétabotok, sakk- és dominó-játékok a legjobb minőségben.

Javításokat elfogadok.

Alapítva 1892

Ezen hirdetés bemutatása ellenében 5% engedmény jár.

A községi alkalmazottak fizetése.

Váry Albert arra kérte a belügyminisztert és a pénzügyminisztert, gondoskodjanak arról, hogy a községi tisztviselők a fizetésüket minden elsején rendszeresen megkapják. Vitéz Keresztély Fischer Ferenc belügyminiszter válaszában rámutatott arra, hogy a hátralékos fizetéseket március 1-éig segélyképpen mindenütt kiutaltatta. Március hónapra ez még nem történt meg, de minden erejével azon van, hogy a jogos követeléseket legalább megközelítőleg ki tudja elégíteni. Broggy József a Földhitel Bank parcellázásával kapcsolatban kárt szenvedett kisgazdák megmentését kérte, továbbá a tejvizsgálati díjak magas összegére hívta föl a kormány figyelmét. Vitéz Purgly Emil földművelésügyi miniszter válaszában hangoztatta, hogy a legnagyobb igyekezettel azon lesz, hogy az igazságtalanságok megszűnjenek.

Maday Gyula azt kérte, hogy a kamatok leszállítása kérdésében tegyen kijelentést a kormány. Zsitvay Tibor igazságügyi miniszter hangoztatta, hogy a kormány meg akarja oldani azt a kérdést, hogy a gazdák régebbi hiteleiket elviselehetőbb kamatok mellett fizethessék vissza.

Bobory György a taraszi vetőmag kiutalásának kérdését ajánlotta a kormány figyelmébe.

Rothermere lord üzenete.

Március 15-ike alkalmából Rothermere lord Londonból a következő üzenetet küldte a Magyar Revíziós Ligának:

Nyolcvannégy éve, hogy Petőfi Sándornak, a magyarok nemzeti költőjének gyűjtő szavai fellobbantották a magyar nemzetet és arra a történelmi erőfeszítésre lelkesítették, hogy felszabadítsa magát az osztrák járom alól. Ezen a napon szükségét érzem, hogy a nehéz megpróbáltatásokkal küzdő magyar népet újból igaz szeretetemről biztosítsam és hogy tudomására hozzam, mennyire csodálom türelmét és kitartását, mellyel az őt joggal megillető területek visszaadását várja.

Lehet, hogy ezek az igazságos követelések ideiglenesen elhomályosultak és eltolódtak az Európát mostanában árnyékba borító nemzetközi problémák tömege és sokfélesége mellett, de mindaddig, míg a magyarság lelkesedése és élniakarása támogatja őket, elenyészni nem fognak. Tizenkilenc évig tartott, míg azokat az igazságtalanságokat és sérelmeket, melyeket Magyarország ellen 1849. évben elkövettek, az 1867-es alkotmány legalább részben orvosolta. Szilárd meggyőződésem, hogy a Magyarország ellen tizenkét évvel ezelőtt elkövetett trianoni igazságtalanság sokkal rövidebb idő alatt jóvá lesz téve.

A Revíziós Ligának, mely megszemélyesítője Magyarország küzdelmének az igazságért, a legnagyobb része lesz abban a nemzeti megújulásban, melyet a jelenlegi határokon innen és túl lakó magyarok milliói oly epedve remélnek és várnak. Nagy tisztesség nekem, hogy részem lehetett benne, hogy a világ megismerje Magyarország sérelmeit és biztosítom a magyar nemzetet, hogy a jövőben is minden tölem telhető el fogok követni a nagy cél érdekében.

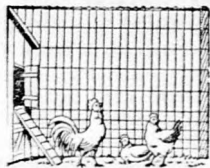
ROTHERMERE.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Korlátozzák a tisztviselők mellékjárandóságait.

A súlyos gazdasági viszonyok hatása alatt a közvéleményben már régebben az a kívánság érelődött meg, hogy a kormány korlátozza annak a lehetőségét, hogy a tisztviselők mellékjárandóságokra tegyenek szert. A kormány most eleget tett e kívánságnak és rendeletet adott ki, mely szerint az állami és az ezekkel egyenlő elbírálásban részesülő tisztviselők lakáspénzen és

Kitünő, olcsó kerítés

Szabadalmazott
Haidekker
Hungária
Drófonat.
Kérjen még ma ingyen szép képes árjegyzéket

Haidekker Sándor rt.
Budapest, Üllői-ut 48/27. Fiók: VIII., Fiumei-ut 3.

egyéb, állásukkal összekötött illetményeszerű járandóságokon (családi pótlék, közlekedési segély, havi pótlék, törvényen alapuló más pótlék, utazási átalány stb.) felül csak kivételesen és csak különleges felelősséggel, vagy rendkívül terhes elfoglaltsággal járó munka után részesülhetnek bármilyen címen mellékjárandóságban. Ennek a mellékjárandóságnak egy évre járó együttes összege azonban általában véve nem haladhatja meg a tisztviselők fizetésének és lakáspénzének ötven százalékát. A rendelet szerint az állami tisztviselő általánosságban nem vehet részt nyeresékesre irányuló vállalat alapításában és igazgatásában és ilyen vállalatnál nem viselhet tisztséget vagy megbízást. Ez a tilalom nem vonatkozik a külön törvényben megállapított vállalatokra, valamint tisztviselői szövetkezetekre, továbbá a Hanyga és az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelekékbe tartozó kis- és nagyközségekben székelő szövetkezetekre. Bármilyen tisztséget azonban a tisztviselő ezeknél is csak felsőbb hatóságának engedélyével vállalhat.

Ivány Béla választották meg az agrár-blokk elnökévé.

Az egységes párt agrárblokkja Borbély György alelnök elnökségével március hó 17-én ülést tartott, amelyen egyhangú lelkesedéssel Ivány Béla nyugalmazott földművelésügyi minisztert választották meg az agrár-blokk elnökéül, aki köszönetet mondva a bizalomért és az egyhangú megválasztásért, felajánlotta készségét a további munkához.

Erődy-Harrach Tihamér a földhitel nehézségeire mutatott rá, kiemelve, hogy a hitelezők háromszoros fedezetet és magas jutalékot kívánnak és ezért a kormány segítségét kérte.

Patacsy Dénes a vetőmag-kérdésről szóló, Csizmadia András pedig szóváltette, hogy a zöldhitelnél a bonitást oly mértékben mérsékelik, hogy az igazán részoruló gazda, akinek bonitása amennyi is győngye, nem tud a hitelhez hozzájutni.

Bessenyei Zénó a bekebelezés mellőzését kérte a zöldhitelnél, majd hangsúlyozta, hogy nem kell azt a bizományosnál fölvenni, amely esetben a bizományi jutalék elmarad.

Váry Albert a földteher-rendezés jelentkezési határidejének újabb meghosszabbítását kérte; Hollitscher Károly pedig azt, hogy a husz holdnál nagyobb birtokkal rendező gazdáknak is nyújtsa a kormány a fagykárók pótlására árpa- és zab-vetőmagot.

Purgly Emil földművelésügyi miniszter bejelentette az agrár-blokknak, hogy a fölvetett kérdésekről a pártértekezlet során fognak miniszteri kijelentések elhangzani.

Walko külügyminiszter befejezte külföldi tárgyalásait.

Walko Lajos külügyminiszter március hó 16-án Párisból Genf-be utazott. Ugyanezen a napon érkezett oda Tardieu francia miniszterelnök. A francia részről felvetett, ismeretes közép-európai terv körül szakadatlan tárgyalások és megbeszélések folytak a genfi leszerelési értekezleten időző diplomaták között. E tárgyalások anyaga még nem ismert; öröndetes tény azonban, hogy a tárgyaló felek erőteljesen hangsúlyozták annak a szükségességét, hogy Ausztriát és Magyarországot sürgős pénzügyi segítségben kell részesíteni.

Walko Lajos külügyminiszter közel kéthetes külföldi tartózkodás után, március hó 20-án érkezett vissza a magyar fővárosba. A külügyminiszter március hó 23-án mond beszámolót külföldi tárgyalásairól a 33-as bizottságnak.

Itt említjük meg, hogy a genfi leszerelési értekezlet szünetelése miatt Apponyi Albert gróf március hó 19-én visszaérkezett Budapestre. Az értekezlet munkálatainak újrafelvételekor Apponyi gróf ismét visszautazik Genfbe.

A 33-as bizottság ülése.

A 33-as országos bizottság március hó 19-én ülést tartott, melyen Temesváry Imre ismertette a *tisztviselői mellékjárdóságokról* szóló rendeletet. A bizottság a rendeletet elfogadta, továbbá hozzájárult Szerényi József báró ama javaslatához, amely szerint a bizottság a *tisztviselő kar hazafias szolgálatkészségére és nehéz viszonyok között teljesített szolgálatára való tekintettel* — amit a nyilvánosság előtt gyakran téves megvilágitásba helyeznek — elismerését és bizalmát fejezi ki a köztisztviselő kar iránt.

Után elfogadták azt a rendeletet, mely szerint *termelési hittel a mezőgazdasági termények vételével foglalkozó bejegyzett kereskedők is folyósíthatnak*. Elfogadták a *cukorrépatermeléssel kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról szóló rendelettervezetet is*. A rendelet kimondja, hogy a múlt évi termés 30.4 százalékát csökkenteni kell. Végül hozzájárultak ahhoz a rendelethez, mely a *határszéli forgalomban eddig megengedett 300 pengő készpénz kivitelét 150 pengőre csökkenti*. A rendelet célja a felesleges külföldi utazások megnehezítése. Azok, akiknek fontos okokból kell külföldre utazniuk, ezután is kaphatnak a Nemzeti Banktól megfelelő összeg kivitelére szóló engedélyt.

Az országos mezőgazdasági kiállítás és vásár.

A porbasújtott magyar mezőgazdaság rendíthetetlen élniakarásának példáját mutatta az idei Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár, amely március hó 17-től 21-ig zajlott le a fővárosban.

A kiállítás ünnepélyes megnyitása március hó 18-án délelőtt 10 órakor volt s azon gazdasági és politikai közéletünk számos kiválósága megjelent. A kedvezőtlen időjárás ellenére az érdeklődők igen nagy számban gyülekeztek a kiállítás területén. Pontosan 10 órakor érkezett a kiállítás kapujához a Kormányzó Ur autója és a kiszálló főméltóságu urat vitéz Purgly Emil földmivelésügyi miniszter fogadta a kiállítás vezetőinek élén. Vitéz Purgly Emil földmivelésügyi miniszter üdvözlő beszéde után a Kormányzó Ur engedélyt adott a kiállítás megnyitására, majd pedig a tribün diszpáholyában foglalt helyet és végig nézte a fogatok felhajtását.

A lovasok elvonulása után Horthy Miklós Kormányzó Ur, Károlyi Gyula gróf miniszterelnök és a megjelent miniszterek társaságában megtekintette a kiállítást, amelyről teljes elismeréssel nyilatkozott.

A mezőgazdasági kiállítás egész tartalma alatt igen nagy látogatottságnak örvendett, amely különösen annak volt köszönhető, hogy a magyar társadalom megérezte, hogy mezőgazdaságunk és különösen kiskgazdáink olyan eredményeket mutattak fel, amellyel méltán kivívták az ország tetszését és tisztelőjét. A kiállításon szép számmal megjelent kiskgazdák és kistenyésztők osztatlan sikert értek el s a dunántuli pirostarka szarvasmarhákon kívül a vásárhelyi, tótkomlói és szarvasi kiskgazdák Nonius-lovai szerepeltek sikerrel.

Az idei kiállításról ugyyszólván teljesen hiányzott a mezőgazdasági gépipar és legrégibb magyar gazda-

sági gépgyáraink sem jelentek meg gépeikkel; ami a nehéz pénzügyi helyzetnek tudható be. Új látványosság volt ezzel szemben a *kutyakiállítás*, amely igen nagy látogatottságnak örvendett. Sok tanulságos anyagot állítottak ki az egyes téli *mezőgazdasági iskolák és tanfolyamok növendékei*, a *mezőgazdasági kamarák* és a *Magyar Mezőgazdasági Kivitelő Intézeti*.

A kiállítás iránt nemcsak a magyar közönség érdeklődött, hanem számos külföldi kereskedő is, akik több tenyészállatot vásároltak. A Nemzeti Bank a vásár alkalmával megengedte, hogy a külföldiek magyar pengőért vásárolhassanak tenyészállatot a vásár területén.

A kiállítás keretében március 10-én és 20-án lovasmérkőzések voltak, amelyeken a kiállító kistenyésztők és urlovasok vettek részt.

Az állatbírálat eredménye.

Lovaknál: I. Angol félvérek. Mének csoportjában a nagydíjat nyerte Teleki Tiborné grófné ménje. Az angol félvér kancák csoportjában az első díjat nyerte Márton Gergely kancája. Angol félvér kancacsikók csoportjában első díjat nyerte Szabó Antal kancacsikója. II. Nonius méneknél elismerő oklevelet nyert Sente Márton ménje. Nonius kancák csoportjában I/a. díjat kapta Nagy Imre kancája. III. Arab lovaknál, ménék csoportjában első díjat nyerte Eszterházy Ferenc gróf ménje, a kancák csoportjában ugyancsak Eszterházy Ferenc gróf kancája. IV. Lípizai lovaknál a ménék csoportjában nagy díjat nyert Eszterházy Ferenc gróf ménje. V. Hidegvérű lovaknál első díjat nyert Halápy János dr. lova.

Szarvasmarhák: Telivér Szimmentáli bikák csoportjában: nagydíjat nyerte Imáresí Farkas Ferenc bikája. Az I/a. díjat özv. Széchenyi Antalné grófné, az I/b. díjat Mesterházy Ernő dr., az I/c. díjat Mándy Sándor, az I/d. díjat Sztranyavszky Sándor dr., az I/e. díjat az OMGE tangazdaságának és az I/f. díjat Bözsöny Károly bikája nyerte. Telivér szimmentáli bikaborjuk csoportjában I. díjat Városi uradalom, I/a. díjat Bódis István bikaborjuja nyerte. A hasban importált telivér szimmentáli bikák csoportjában nevelési díjat nyertek Somssich Eszter grófnő, özv. Széchenyi Antalné grófné, ifj. Szelei János, Kovács István és Arany János bikái. A telivér szimmentáli üszök csoportjában első díjat nyert Döry Frigyes üszője. A szimmentáli bikák csoportjában I/a. díjat nyert Mesterházy Ernő dr. bikája. A szimmentáli bikaborjuk csoportjában második díjat nyert Illés Imre bikaborjuja. — Magyar piros-tarka bikák csoportjában a nagy díjat nyerte Fekete Sándor bikája, az I/a. díjat Mándy Sándor, az I/b. díjat Fónai Ádám, az I/c. díjat Rítuper István, az I/d. díjat Hüber Jakab, az I/e. díjat Cséplő Jenő, az I/f. díjat Orbán János, az I/g. díjat Tükke Ferenc, az I/h. díjat Kovács István, az I/i. díjat Csepregy István az I/k. díjat Finta Dániel, az I/l. díjat Pécesk István és az I/m. díjat Nagy István bikája nyerte. A magyar piros-tarka bikaborjuk csoportjában I/a. díjat nyert Mándy Sándor bikaborjuja. A magyar piros-tarka tehének csoportjában I/a. díjat nyert Hild János tehene. A magyar piros-tarka üszők csoportjában I/a. díjat nyert Bea Gábor üszője. — A borzderes szarvasmarhák csoportjában II/a. díjat nyerte Ivánka Géza báró szarvasmarhája. — A lapályfajta szarvasmarhák csoportjában I. díjat nyerte ujnépi Elek Ernő kiállított állata. — A magyar szarvasmarhák csoportjában az I/a. díjat nyerte a K. Mándy-uradalom.

Horthy Miklós Kormányzó Ur a mezőgazdasági kiállításon.
A X-tel jelölt Purgly Emil földmivelésügyi miniszter.

Tejelési díjak: Az első tejelési díjat nyerte Döry Frigyes tehene, 8762 kg. tejhozammal. Az uradalmi bikáknál a tejelő származás alapján első díjat nyert Szemző István dr. bikája, a kisgazda bikák közül a tejelő származás alapján első díjat nyert Wieand Mátyás bikája.

Sertések: A *szőke mangalica sertések* csoportjában a nagydíjat nyerte a Zirci apátság erőszállási uradalmának tenyésztete. A *fekete fecskéhasú mangalicák* csoportjában elismerő oklevelet kapott Károlyi László gróf tenyésztete. A *hussertések* csoportjában a tíz hónapnál idősebb Yorkshire kanoknál nagydíjat nyert Biedermann Imre báró kann-csoportja, a tíz hónapnál fiatalabb Yorkshire-fajecsoportjában első díjat nyert vitéz Kenyeres János kann-csoportja. A tíz hónapnál idősebb Yorkshire-kocák csoportjában I/a. díjat nyert Károlyi Jó-

zsef gróf koca-csoportja, a tíz hónapnál fiatalabb Yorkshire-kocák csoportjában az első díjat vitéz Kenyeres János kocái kapták. A *Bergshire-kanoknál* az első díjat Csetey Herzog Mór Lipót báró kanjai kapták, a *Bergshire-kocáknál* ugyancsak Csetey Herzog Mór Lipót báró kocái kapták az első díjat.

Juhok: A *nagytestű fésűsgyapjas Merinók* csoportjában I/a. kos-díjat nyertek Skublits András kosai. *Magyar fésűsgyapjas juhok* csoportjában I/a. díjat nyerte Károlyi László gróf juh-csoportja. A *posztógyapjas Merinó juhok* csoportjában az I/a. díjat nyerte Széchenyi Bertalan juh-csoportja. A *hus-merinók* csoportjában a nagydíjat kapta az Ajkai Uradalom kollektója.

Halak: A halászati kiállításon az élő halak csoportjában I. díjat kapta Eszterházy Ferenc gróf tatali tógazdasága.

A német gazdasági élet válsága számokban.

A német közgazdasági sajtó az új esztendő alkalmával megdöbbenő számokkal tárta fel a nagybeteg német gazdasági élet helyzetét. Az ipar, a kereskedelem és a mezőgazdaság veszteséges gazdálkodásának ijesztő képe bontakozik ki ezekből az adatokból. Az állandó és egyre fokozódó hanyatlás jellemzi az elmúlt éveket és a mai állapotok semmi biztatást nem nyújtanak arra nézve, hogy a helyzet a közeljövőben javulni fog. A birodalmi kormány óriási erőfeszítései, amelyek között legutóbb, a múlt év december hó 8-án kiadott 4. szükségrendelet már egészen rendkívüli eszközökkel és intézkedésekkel igyekszik az állandó lát sorvadásban szenvedő német gazdasági élet elkeseredett küzdelmét hatásosabbá tenni, csak muló jelentőségű injekcióként hatnak a feltartóztatathatlannak tetsző általános pusztulással szemben.

Nem lesz érdektelen ideiktatni néhány adatot, hogy a többé-kevésbé hasonló bajokkal küzdődő magyar gazdaság közönség is tájékozódást szerezhesen azokról.

Németországban is, mint nálunk, főleg a mezőgazdasági válság jelenségei érdemelnek figyelmet. Annak ellenére, hogy ott, mivel a birodalom agrárbeviteli állam, a mezőgazdasági termelés aránylag jelentékeny védelmet élvez, a gazdaságok jövedelmezősége mégis aggasztó mértékben hanyatlott. Az agrártermékek nagykereskedelmi árjelzője a birodalomban éveken keresztül a háború előtti színvonal felett állt, a letörés e színvonal alá csak 1931-ben következett be. A mezőgazdasági termények árát 1914-ben 100-nak véve, 1928-ban ugyanez 134.8 tett ki, mely a múlt év decemberéig 97-re szállott alá. Az állatárak jelzőszáma 1930 márciusában 115.8 volt, mely fokozatos csökkenéssel 1931 november végéig 71.5-re, decemberben pedig 61-re esett vissza. Ezzel szemben az ipari készgyártmányok indexe (árjelzője), bár szintén nem kerülhette el a hanyatlást, megközelítőleg sem csökkent olyan mértékben, mint az agrártermékeké és még a múlt év novemberében is 132.6-on állott.

Az agrárrolló tehát Németországban is hatalmasan kinyílt, ami annál meglepőbb, mert hiszen a német mezőgazdaságot, mint fentebb említettük, hatalmas vámok védik, ezek ellenére sem kerülhették el az agrártermékek a nagy árzuhanást. Érdekes, hogy ott is elsősorban az állatárak estek igen nagy mértékben, ami azt bizonyítja, hogy az állattenyésztés rossz konjunkturája nem kizárólag magyar jelenség. Egyébként összehasonlítás kedvéért megemlítjük, hogy a német mezőgazdasági árindex nem sokkal magasabb, mint a magyar, amely a múlt év decemberében 89-et tett ki.

Évi 500 pengő adó minden lakosra!

A fentiekből következik, hogy a német mezőgazdaság jövedelmezősége is hatalmasan megcsappant, ezt különben bizonyítja az is, hogy a német mezőgazdaság bevételei az 1930. évi 9.3 milliárd márkáról 6.5 milliárdra hanyatlottak. Nemrég jelent meg Németország két nagy mezőgazdasági pénzintézetének és a német mezőgazdasági tanács

számviteli osztályának jelentése a mezőgazdasági üzemek helyzetéről. Ebben a jelentésében foglalt adatokból nagyon szomorú kép tárul az olvasó szeméi elé. Kelet-Németországban egy hektár (egy és háromnegyed kat. hold) mezőgazdasági művelés alatt álló területre 637 márka (egy márka = 1.30 pengő), Nyugat-Németországban pedig 574 márka teher esik, ami megfelel 59 százalékos, illetőleg 35 százalékos — földegységárhoz viszonyított — eladósodásnak (Nálunk a leginkább eladósodott Alföldön egy kat. holdra 150 pengő teher esik.) Legerősebben a 100—400 hektárig terjedő üzemek adósodtak el, amelyek egyharmada 100 százalékon felül terhelte. A kisebb üzemek jóval ellentállóbbak a válsággal szemben és eladósodottságuk csekélyebb mérvű.

A német mezőgazdaságra nehezülő terhek összege 1931 június 30-án kereken 12 milliárd márkát tett ki. Az évi kamatteher összege egy milliárd márka körül van. Ez az összeg a jövőben valamivel csökkenni fog, mert a birodalmi kormány általános kamatmérséklési akciója a mezőgazdasági személyi hitelek egy részének kamatlábát 4—5 százalékra szállította le.

A német birodalom polgárságának óriási közterheket kell viselni. Ebben a tekintetben a helyzet sokkal kedvezőlenebb ott, mint nálunk. A közterhek összege 1913/14-ben körülbelül 7.3 milliárd márkát tett ki, amely 1928/29-ben 17.2 milliárd márkára, 1929/30-ban 20.8 milliárd márkára emelkedett. Illetékes becslés szerint az 1931—1932. költségvetési évre ez az összeg 22 és fél milliárd márkára fog rugni, amely tehát háromszorosát teszi ki a békebeli közterheknek. Ezenkívül a németeknek olyan terheket is viselniük kell, amelyek Magyarországon nagyjában ismeretlenek. Ez a birodalom minden lakosára kiterjedő szociális (öregségi, rokkantsági, árvasági stb.) biztosítás intézményéből ered, de legfőképpen a munkanélküliség ese-

Az Eszterházy-uradalom belga ménje a mezőgazdasági kiállításon.

A Mágori-uradalom (Békés megye) magyar fésűs kosa a mezőgazdasági kiállításon.

tére szőlő biztosításból, amelyek együtt 1930-ban 5 és fél milliárd márkával terheltek meg a német gazdasági életet. A közterhek és szociális biztosítások együttes összege az 1932. esztendőben tehát nem fog messze elmaradni a 30 milliárd márkától, ami azt jelenti, hogy Németország minden lakosának (még a gyermekeket is beleértve) évente 500 pengő adót és egyéb közjellegű terhet kell viselnie.

Tilos külföldi munkást alkalmazni!

A német gazdasági élet legfeltűnőbb és legaggasztóbb jelensége a szünetlenül gyors tempóban emelkedő munkanélküliség. Jelenleg hat és fél millió, túlnyomólag ipari munkás van foglalkozás nélkül, akiknek az ellátása elbírhatatlan teherrel nehezedik a német közgazdasági életre. Eddig a mezőgazdaságban munkanélküliség nem volt észlelhető, sőt egész a legutóbbi időkig — bár csökkenő számban — külföldi, főleg lengyel időszakos munkásokat is alkalmaztak. A német mezőgazdasági munkások érdekképviselőiteinek becslése szerint a mult esztendőben már közel 200.000 mezőgazdasági munkás volt munka nélkül. Ezért az említett érdekképviselői intézmények sürgetésére a birodalmi gyűlés egyhangulag elfogadta a német munkaügyi miniszternek azt a javaslatát, mely szerint tilos 1932-ben a külföldi mezőgazdasági munkások alkalmazása. Ez a rendelkezés Magyarországot is érinti, mert éppen a mult esztendőben történtek a földmívelésügyi minisztérium részéről kedvező eredménnyel biztató kísérletek a magyar mezőgazdasági munkásoknak Németországba való alkalmaztatása terén.

A fentiekből látható, hogy Magyarország nem egyedül áll a válság tekintetében Európában és a nálunknál tiszter nagyobb német birodalom ugyanazokkal a tünetekkel küzdöködik és semmivel sincsen kedvezőbb helyzetben, mint a területének kétharmadától és gazdasági erőforrásainak még nagyobb részétől megfosztott Csonka-Magyarország!

Kerék Mihály.

MEZŐGAZDASÁG

A mézről.

Irta: Schandl József dr.

A virágmézet tudvalevőleg a méhek készítik olyképpen, hogy a különböző mézelő virágok nektáriumainak nedveit szívócsövükön keresztül mézgyomrukba szívják, hol keveredik a nektár a méh gyomrának savi anyagaival, erjesztő anyagaival. Az így képződött keveréket ugyancsak szívócsövükön át a viaszsejtekbe raktározzák.

A virágméz tulajdonképpen cukornak kevés vízben

készült oldata, amennyiben 100 súlyrész mézben a vegyelemezés 70—80 súlyrész cukrot és 20 súlyrész vizet szokott találni. A cukor nem azonos a nádcukorral, mellyel ételünket szoktuk édesíteni; a mézben szőlőcukor és gyümölcs-cukor van.

A szőlő- és gyümölcs-cukor aránya nem minden mézben egyforma. Amelyik mézben sok a szőlőcukor, az hajlamos lesz az ikrásodásra, ami nem egyéb, mint a szőlőcukornak kikristályosodása.

Igy sok szőlőcukor van a lisztesfű vagy a hársfa virágjából készült mézben, míg az akácban nagyon kevés. Inenn van az, hogy az előbbieket nagyon hajlamosak az ikrásodásra, míg az akác-méz évek mulva se mutatja az ikrásodás legkisebb nyomát se.

A mézben erjesztő anyagok is vannak, melyeknek a vele táplálkozó egyén emésztőszervei jó hasznát veszik. Ezek azonban 60 fok Celsiusra felmelegítve, elpusztulnak. Azért a mézet sohse szabad 50 foknál melegebb környezetbe vinni, mert akkor egyik becses tulajdonságát elveszíti.

Találunk a mézben ásványi anyagokat is, habár csekély (0.50 százalék) mennyiségben. Az ásványi anyagok közt a főszerepet a foszforsav, a mész és a vas viszik. Ezen anyagoknak kell betudni, hogy gyermekek és vérszegények táplálkozásánál miért vált ki olyan kedvező hatásokat a virágméz.

A különböző mézféleségek értékmérői: a cukortartalom, az ikrásodásra való hajlandóság hiánya és végül illatának, zamatának minősége. Minél több a mézben a cukor, annál táplálóból; minél kevésbé hajlamos az ikrásodásra, annál könnyebb a felhasználása és annál tetszetősebb; minél illatosabb és zamatosabb, annál szívesebben fogyasztja s így drágábban megvásárolja bárki is.

Az a méz, melyet a méhek cukorral etetés mellett állítanak elő és nem a virágok nektáriumából gyűjtenek, az nem oly kellemes ízű és nem oly értékes. Azért az ilyent törvényes intézkedés folytán nem is szabad virágméz név alatt forgalomba hozni, hanem „cukoretetéses méz” neve alatt kell árulni.

APRÓ JÓTANÁCSOK.

A szobanövényeket a fejlődési időszak kezdetén kell elültetni. Fontos, hogy a régi földlabda ne essék szét. Ezért ültetés előtt gondoskodni kell arról, hogy a növény földje kellően nyirkos legyen. A növényt mindig tiszta cserépbe kell átültetni. Ha a cserép új volna, azt előbb vízbe tesszük, hogy azzal jól telestívíja magát. A régi cserépet alaposan meg kell tisztítani kéfével és vízzel. A felhasználandó földet egy kevés folyami homokkal össze kell keverni s ha száraz, kissé meg is öntözzük. Átültetésnél a cserép alján levő lyukra egy cserépdarabot és erre egy ujjnyi vastagon homokot helyezünk. Mindez a felesleges víz levezetését biztosítja. Ezután a homokra egy marék földet s arra az átültetésű növényt tesszük, amelyről a régi kihasznált föld egy részét lepiszkáljuk. A növény olyan mélyre kerüljön a cserépbe, mint amilyen mélyen az előbbiben állott. Ezután a gyökérzet és a cserép fala között levő 1—2 cm-nyi hézagot földdel kitöltjük s lapos fűcskával köröskörül lenyomkodjuk. Ezt mindaddig megismételjük, míg a cserép földdel megtelt. Ügyelni kell azonban arra, hogy a föld felszínén, a cserép széle mellett fél cm-nyi hely maradjon. Ez az öntözővíz befogadására szolgál. Mindezek megtörténte után a földet rózsás kannával néhányszor alaposan megöntözzük. Az így átültetett növényeket 1—2 hétig, amíg a gyökérképződés megindul, zárt ablaku, lehetőleg melegebb hőmérsékletű helyiségben tartjuk.

Zöldsegtélek vetése céljából kis kapával zsinór mellett árkocskákat húznak. A magot ritkán vessük. A túlsűrű vetés magpazarlást jelent. A vetőárkok egymástól való távolsága a növény fejlődésétől függően 15—40 cm között váltakozik. Mélységük legyen 1—3 ujjnyi. Az elvetett magra a földet gereblyével húzzuk vissza s kissé a maghoz nyomjuk. Így vetendők a sárgarépa, petrezselyem, paszternák, feketegyökér, hónapos és nyárirtelek, laboda, sóska, borsó.

HUSVÉT 1932

MAGYAR JÖVENDŐ.

Szép magyar jövendő, jöjj el!
Te vagy a mi örök vágyunk...
Epedve várunk, ujjongó szivekkel:
Testet öltött varázsálmunk!

Te vagy a föld, mi a magok...
A mult minket elhullatott.
Kiestünk az út szélére,
Verébhadaik élelmére...

Te vagy a nap, mi a kalász...
Te erőt adsz, minket táplálsz.
Ránk sugárod élettűzed,
Felhőből adsz hűsös enyhet...

Jöjj el, várunk, lánglélekkel,
Domboru mellel, acélos innal,
Bátor karral, sóvár szemmel.
Eljősz! Várunk, magyar akarral!

SZENTMIHÁLYI JÓZSEF.

HUSVÉT ÉS AZ ŐSMAGYAR VALLÁS.

A lányos házaknál már megfestették a tojásokat és várják a *vizbevető hétfőt*. A tavasz eljövételén örvendező legények a lányos házak szép virágszálát azért öntözik, hogy el ne hervadjon és viruló jó egészségben éljen sokáig.

S amint így sűrög-forog az ifjuság körülem, régi, elfakult írások, az őskorból reánk maradt szokások, szent hagyományok elevenednek meg lelki szemem előtt.

Bocsássanak meg nekem azok, akik a kereszténység legszebb ünnepét lefoglalták egészen a feltámadott Krisztus számára, mert én csak azt érzem, hogy ősrégi szokások ujultak, frissültek meg az újabb kor szent tanításaiban. A néplélek azonban — ha okát nem is tudja adni — ősi magyar pogány vallásának szokásait őrzi ezekben.

Az a himes tojás minket nem a Krisztusra emlékeztet, hisz neki nincsen szüksége a ceremóniára: ő a lelkekben él. De annak az embernek, aki az ősidőkben is az istenséget a maga kezdetleges műveltségével akarta felfogni, bizony-bizony szimbólumra (jelzésre) volt mindenkor szüksége. És ime: ezek a szokások ma is ennek a szimbólumai.

A *husvét* tojás a maga igazában az ősi pogányvilág támadásának a szimbóluma. Ezt szépen megírva találjuk az ősi finn mondában, amelyet a *Kalevala* cím alatt annak első runójában (versében) eképpen olvashatjuk:

„Jött egy szép madár: a kácsa. Röpült és közel libegve a vizeken, helyet keresett a fészéknek, földet, ahol szállást vehessen. Ekkor a víznek anyja, a lég leánya felemelte térdét a hullámokból, hogy a kácsa fészket rakhasson rája és hogy ott nyugodalmat találhasson. A kácsa a fészekbe hat tojást rakott aranyból, a hetediket kemény vashból. Aztán elkezdette költeni. A tojások megmelegedtek, de a vizanya a térdét megmozdította. A tojások leestek és darabokra törtek. Törédekei váltak jóra, gyönyörű szép darabokra: a tojások alsó fele alsó anyafölddé leve. A tojásnak

felső része elváltozék felső égre. Sárgájának felső része nappá vált és az égen süte. Fejéjének felső része hold képében fenn derengve. A tojásban mi tarka volt, csillaggá vált s az égen ragyog. Mi fekete vala benne, felhő lett a levegőbe.“

Ez a husvét tojásnak reánk maradt mitológiája. S ha még azt is tudjuk, hogy a régi magyarok a tojást nem pirosítóval, hanem a vöröshagyma héjával, az ősi magyar vallás szent növényével festették, hogy ezáltal a világteremtő megengesztelődjék és a tojás titkos erőt nyerjen, előttünk áll a régi, kiirthatatlan ősi pogány szokás, melyet a legszebb keresztény ünnep is méltónak tartott a magasztossággá jelképezte.

Világtámadásnak volt ez régen a jelképe és a *feltámadásnak* emlékét jelképezi ma.

Csodálatos, hogy a keresztény szokások a himes tojás mellett átvették a viz kultuszát is az ősi pogány vallásból. És a mitosz itt éri el igazi magasztosságát. Ő, ez több annál az egyszerű emlékezésnél, mely a világtojás utján a teremtést juttatja eszünkbe. Ez a természetnek évről-évre való megújulását is jelképezi s a tojást, mint a világfenntartó termékenységet és a vizet, mint a termékenységet fenntartó elemet ünnepeletti a husvét alkalmával.

Urak és földművelők, tanult és tanulatlan emberek egyaránt hódolnak e kultusznak. Husvét hétfőjén reggel egyik az illatos permetezőjével, a másik a locsolókannájával elindul házról-házra öntözni. Valami csodálatos ösztön vezeti őket és ehhez az egyház tanításának nincsen semmi köze.

Ahol lány van a háznál, várják őket tisztelettel, édes reménykedéssel. Szomorú a ház, amelyben a lányt meg nem öntözik és a melyben a lánytól himes tojást nem kérnek. Ne keressétek, ne kutassátok, hogy ezeket ki irta a szivekbe? Erre feleletet semmiféle írásos hagyomány számunkra meg nem őrzött. Ezeket az ősök irták csak be a lelkekbe. Ez a mi nemzeti szokásunk s ezek tisztelete a mi magyarságunk fennmaradásának a biztosítékai.

És hogy ez így van, azt a legokosabb emberek között is az első nagy bölcs, *Fichte* bizonyítja ezzel a mondásával: „Az ember a nemzetében őrzi a legnagyobb kincsét, mert ez az, ami az ősokeket összeköti a még meg nem születettekkel is. Minden egyes ember, aki őseit megbecsüli, azon dolgozik, hogy ivadékai nálánál különbek legyenek. És e kötelesség teljesítése alól őt semmi fel nem mentheti.“

A magyar országgyűlésen 1844-ben *Zay* Károly gróf, a legjobb hazafiak egyike ezt a bölcs mondást így alkalmazta mireánk: „Nekem sem a földi jólét, sem a mennyei üdvösség, sem a tudomány nem kell, ha az nem magyar!“

Széchenyi István gróf maga is így gondolkozott, hiszen egyik beszédjében ezeket olvassuk: „Magyar-e, aki tud magyarul beszélni? Ha az, legyünk mind nyelvmosterekké. De a beszéd még korántsem az érzés s a nyelvnek pengése még nem a szívnek dobogása.“ Tehát a „legnagyobb magyar“ szerint is igaz magyar csak az lehet, aki szívben, lélekben is utóda és követője az ősök szentelt hagyományainak.

S hogy milyen lehetett az a régi pogány magyar vallás, arra némi fényt egy XIII-ik századbéli belga hittérítő derít. Ez a hittérítő *Rubriquis* Vilmos. Ő, mikor Ázsiában járt, egyik prédikációját a mongol khán is meghallgatta és a térítő beszédjére azt felelte: „Az a vallás, amely jót

A nagypénteki „harangok“.

parancsol az embernek, mind egyforma és ezeket nem is lehet egymástól elválasztani. Olyan ez, mint az embernek az öt ujjá: csak együtt lehet egy egész kéz.“

Jertek ti is, akik ezt az írást olvassátok és merüljétek el gondolataitokban. Az a régi magyar vallás vajjon mást hirdetett-e a jószágról és a becsületről, mint akár a mi földünkön ekkora kegyelettel?

Én azt hiszem: nem, mert akkor a változás nem lehetett volna olyan könnyen, a régi szokásokat, a kedves és bájos vonatkozásokat nem őrizné a keresztény vallás a mi földünkön ekkora kegyelettel.

Husvét napján az a himes tojás és másnap a vízbevető ennek a két világnak az összekapcsolása. Ez, amikor megtölti ma is igaz, tiszta hittel a lelkünket, egyuttal megtartja az ősök emlékének is.

És te ifjuság, csak járd tovább a lányos házakat. Vidd el onnan a himes tojást emlékül és öntözd meg a ház drága virágszálát, hogy el ne hervadjon.

És ne feledjétek, hogy az ősi pogány *világtámadást* a magyar földön a keresztény feltámadás ünnepe megtisztult hittel plántálta a lelkekbe. Ez biztosít arról, hogy szerelmeitekben megmaradjon az új életnek forrása mind az idők végéig.

Földes Géza.

A FEKETEVIZI BAKTER.

Loptak eddigelé sok mindent: pénzt, leányt, csókot. De hogy valaha valaki baktert lopott volna, arról nem szól a krónika. Csak Feketevizen esett meg ez a furcsa história. És ez az eset már csak azért is nagy dolog, mert nem akármilyen baktert, hanem a falu éjjeli biztonságának éber őrzőjét lopták el.

A falu baktere amolyan hatósági közeg. A falu éjjeli életének feltétlen ura. Ahol alabárdosan az éj sötét leplében végig halad, elbujik előle minden tolvaj, sőt a virágos kis kertek ablakai alatt settenkedő szerelmes legény is meglapul.

Az éj csendjében ő jelzi az éjszaka időszakát, kiáltva pontosan az órákat. A falu embereinek éjjeli nyugodalma azonnal oda van, ha nem hangzik fel a bakter szava:

Már az óra tizenkettő, dicsértessék a Teremtő!

Tűzre, vízre vigyázzatok, csak így lesz jó az álmotok!

Csak egyetlen egyszer maradna el a bakter kiáltása, úgy felébredne mindenki, mint a molnár, ha megáll a keze és elhallgat a malomzugás.

És most, képzeljétek el, mit érezhet az a falu, amelyiknek az ilyen védő angyalát — ellopják?

De hát hadd mondjam el ezt a történetet az elejétől kezdve.

Feketeviz a nagy Barcaságon egy száz falu és a bakterét is már úgy megszokta, hogy enélkül egyetlen nyugodt perce sem volna.

Egy este a falu kocsmájában még esti tíz óra után is jól mulatott két székely marhakereskedő. A csendes borozgatással azonban nem érték be, énekelni is próbáltak, csak arra nem gondoltak, hogy haza is kellene már menni. A székelyek eme hangos mulatozásán felette megbotránkozók a falu éjjeli őr. Az alabárdját csatakeszen tartva, ünnepélyes komolysággal lépett be a kocsmába és figyelmeztette a mulatókat a csendre. A zárórára is hivatkozva, melegen ajánlotta a békés távozást.

— Mindjárt, mindjárt, kedves szomszéd, de ezt a csepp bort előbb megisszuk. Jöjjön, segítsen maga is . . . No, ne féljen, jöjjön közelebb, nem eszünk mi baktert!

A bakter a barátságos meghívásra közelebb lépett és elfogadta a feléje nyújtott poharat.

— Messze még a reggel, ugy-e, szomszéd? No, igya meg ezt a jó bort.

A bakter gyorsan meg is itta. Azt hiszem, jól is esett neki. De más oka is lehetett erre: ha ő is fogyasztja a bort, hamarabb elfogy s aztán meg tudja a törvényes rendet teremteni.

Az újabb töltésnél ugyan szabadkozott, de azért elfogadta. A székelyek sem sajnálták s a bakter addig segített fogyasztani a bort, hogy nemsokára bekövetkezett az elkerülhetetlen: elázott egészen. Ő sem tudja, hogyan tántorgott ki a kocsiszin alá és ott a székelyek szekere mellett menten úgy elaludt, mint a — bunda.

A székelyek is felkerekedtek, fizettek és elindultak kifelé. Az egyik, Kispál György, a szekere mellett belébotlott az alvó bakterbe.

— Nyetenye, itt alszik a bakter. No ez jól felöntött a garatra!

— Hallod-e, mondanék én es valamit, — szólalt meg Küsmödi Esván.

— No, mit akarsz?

— Én azt, hogy ezt az éjjeli denevért egy kicsit szerkockóztassuk meg. Vigyük ki a mezőre s ott tegyük le. Ott hamarabb kitisztul a feje.

— Bánja a tatár.

Erre aztán többet nem is teketóriáztak, megfogták a baktert, feldobták a szekér derekába s ott a jó puha szénán álmódzhatott tovább. És elindultak. Az apró lovacskák a megszokott egyenletes ütemben poroszkáltak s a székelyek is csendesen bóbiskoltak s nem is gondolhattak arra, hogy a baktert letegyék.

A mulató ember lova már jól ismeri a gazda szokását. Ezek is ismerték, mert ahogy Nyíresfalván a kocsmá elé értek, menten megállottak. S ahogy a lovak megállottak, ők is menten felébredtek. A kocsmában még világ volt, ide tehát be kell menni. Leszálltak s csak akkor vették észre, hogy a bakter még mindig a szekéren alszik.

— Ennye, ennye, mit csináljunk mi most ezzel? — tűnődtek magukban.

— Komám, az embernek mindig a második esze a jó. Gyere, igyunk előbb egyet mi is rája, — mondá Küsmödi Esván.

Bementek hát a kocsmába. Diskurálgattak s egy-két pohár borocskát is felhajtottak.

Mint a rossz gyermek, ha nem ringatják, felébredt a bakter is. Első gondolata a kötelesség volt. A szekérről hirtelen leugrott s egyenesen az utcára szaladt ki, hogy elkiáltssa az órát, ahol Feketevizen elhagyta. És kiáltotta, persze szászul:

— Cvé uhr!*) — s hozzá még csörgetett is.

Ebből aztán nagy bonyodalom keletkezett, mert hát a nyíresfalvi bakter menten nyakon csipé s erősen kezdett érdeklődni:

— Miféle ember kend? És miféle ur után kiabál?

A szász bakter alabárdját magasra emelte s hatalmi fenségének tudatában lökte félre a tolakodót. Tovább akart menni, hogy a más utcabelieknek is elkiáltsa az órát, mert hát azok is várják. De hát nyomban meg is zavarodék, mert nemcsak a másik utcát nem találta meg, de itt még azt sem tudta, merre van fel, merre le.

Már virradott. Az emberek indultak a munkájukba. Az asszonyok is kikerültek az utcára. Ők a disznókat hajtották ki a csordába s míg a kondás erre jó, ráértek egy kis tere-ferére is. A szász bakter csak ámult-bámult, hogy mi is eshetett övele.

— Egy idegen részeg ember s nem tudja, mit csinál, — mondta az egyik asszony.

— Bolond. Futóbolond s nem tudja, honnét szaladt el, — tette hozzá a másik.

S míg ezek künn történtek, a két székely még nem tudta eldönteni, hogy mit csináljanak a bakterrel. De amikor a lárma hozzájuk is behatolt, mindjárt arra gondoltak, mi lesz velük, ha megtudják, hogy ők hozták ide? Nem sokat gondolkoztak, befogtak és tovább állottak.

A szegény baktert az emlékezete elhagyta egészen. Csak azt tudta megmondani, hogy ő a feketevízi bakter. Ide, hogy miképpen kerülhetett, arról semmit sem tudott.

— No, Danel Andrásné, te vagy az ördögökkel cimboráló, te mondd meg, hogy mi eshetett ezzel a szerencsétlennel, — szólalt meg Feketenagy Jánosné.

— Mi-e? Hát úgy tudjátok meg, hogy a szegény embert a Szépasszonyok hozták ide. Tudom én azt jól. Hej, nagy dolog ez. Nagy biz e! A Szépasszony, akit elfoghat, étellel, itallal agyon traktálja s aztán félholtra táncoltatja.

— E bizony meglehet, mert az még sem embertől vagy, hogy valakit úgy elhozzanak, hogy azt se tudja, hol vagy, — tünődék az eseten Szőkefurus Mihályné is.

— Tisztelem annak a Szépasszonynak a gusztusát, ha csak egy ilyen emberrel tudott kikezdeni, — fejezte be a

beszédet Kormosfejér Péterné asszonyom, mert hát ezen a száson senkinek sem lehetett valami megnézni való gyönyörűsége.

A szász bakter nagy bambán csak hallgatott, de amikor meghallotta, hogy őt a Szépasszony hozta ide, felette elszomorodék s csak annyit tudott motyogni:

— Jó, jó, de mi lesz velem, ha ezt a feleségem megtudja?!

F. G.

A HATALOM.

Család . . .

Ha felbontjuk e szót, *csal* is, *ád* is. És sohasem tudjuk, mit takar. De bizonyos, hogy legtöbbször szépen megfér benne a két fogalom, ám a hatalom kérdése gyakran komoly bonyodalmakat okoz.

Régóta dul a harc e kérdés körül.

A férfi magának vallja a hatalom jussát. Az asszony sem hagyja annyiban a dolgot, jogokat követel. És ha mód nyílik rá, meg is ragadja a gyeplüszárat, melynek végén egy tüzes vad csikó táncol: a hatalom.

Már a paradicsomban is komoly zavart okozott e kérdés. Egyidőben Éva Ádám ösünk zsarnoka volt. Ám püncösdi királyság volt az asszony hatalma. Mert Ádám süvegelve, siránkozva járult az Ur elé:

— Tégy Uram valamit!

Az Ur megsajnálta a teremtés koronáját és tanácsot adott neki:

— Keresd fel a forrást még pirkadat előtt. És vidd magaddal az asszony fegyverét: a főzőkanalat.

Szegény Ádám mohón leste az Ur szavát.

— A kanalat mártsd a forrás vizébe és huzd végig az orrod alatt.

Ádám nemcsak az orra alját nedvesítette meg a forrás vizével, hanem a nagyobb hatalom okáért bepamacsolta a fél arcát, de még az állát is. Innét ered a szakáll. No meg a férfi hatalma.

De az asszony percig sem nyugodott bele az új rendbe és szüntelen harcolt ellene.

És azóta áll a harc. Legtöbbször nyíltan, néha alattomban. Csak ritkán kötnek időleges békét, fegyverszünetet. A természet rendje ez. Az esküvő előtt a férfi beszél, a nő hallgat. Az esküvő után a nő beszél, a férfi hallgat; és később: mindketten beszélnek és a — szomszédok hallgatnak. Így megy ez egy egész életen át. Persze nem mindenütt, mert vannak kivételek is. És van papucs . . .

Máté Vendeléknél nem volt kivétel. Különösen, ha meggondoljuk, hogy Vendel is, Örzse is le-letette a garast. Rendszerint egyszerre tették le és ebből támadt aztán a nagy zavar.

De Vendel nem hagyta magát. Örzse sem engedett. Ha egy kicsit elült a vihar, Vendel mindig csak ezt hajtogatta:

*Ha szoknya nem volna, számár sem volna,
Ha olló nem volna, szabó sem volna,
Ha senki sem házasodna, számár sem volna.*

De hát, ha számár nem volna, perpatvar sem volna. És akkor mit érne az élet? Mert az élet tényleg csak úgy szép, ha viharos.

Máté Vendel vásárra hajtotta az egyik tinót. Ugy látszik, jó vásárt csinálhatott, mert éjfél is elmúlt, mire hazakerült. És milyen állapotban? Jobb arról nem beszélni. Örzse jól felkészült a fogadásra. Már előre betanulta a köszöntőt, pedig hát ilyesmit betanulás nélkül is nagyszerűen tudott. Vendel egyideig szóhoz sem jutott. Örzse úgy karatylolt, mint a faluvégi szélmalom. Aztán egy kicsit megcsöndesedett. Vendel kapott az alkalmon:

*) Két óra!

Zsákmány — husvét hétfőjén.

— Hej asszony, úgy jól laktam, mint a szakcsi gyerek tökmaggal, amikor két szömöt övött.

Örzsének több sem kellett.

— Azt látom, részeg disznó! — rikongta.

Szegény Vendel meghuzta magát. Örse megsajnálta. Vendel vérszemet kapott. Dolgozott benne a bor.

— Hej asszony, asszony! Öszöm azt a csöpp kis szádat! . . .

Nagynehezen feltápáskodott a lócáról és az asszony felé botlogott.

— Mennyen már, kee! Hiszen részeg, mög talán bolond is.

— Mán, hogy én?! — csattant fel Vendel. — Én volnék a részeg? Mög a bolond?

Fujt egyet. Ez a gesztus Örzsének sehogy sem tetszett. Mégis csak ő volt a józan, no, meg az adós is. Hát most jól megfizethet.

— Hallgasson kee, ha mondom! — kiáltott indulatosan.

Vendel azon volt, hogy fenntartsa tekintélyét.

— Itt én vagyok az ur! — szolt nyomatékkal, de kissé bizonytalanul.

— Azám! — gunyolódott Örse.

De Vendel nem hagyta magát:

— Ur vagyok, ha mondom!

— Az lehet, hogy ur kee, de a malacok között.

Örse dévaly kedvében volt, érezte, hogy itt az alkalom, amikor könnyűszerrel nyerhet nagy csatát.

Vendel majd csaknem lábában rendült meg a sértés nyomán, de azért összeszedte magát és asztal sarkába kapaszkodott.

— Te, asszony! — kiáltotta indulatosan. — Tudod-e, hogy kivel beszélsz?

— Tudom, tudom!

Örse csipőre biggyesztette kezét.

— Hát ha tudod, tudd meg azt is, hogy itt enyém . . .

Vendel nyelve megbicsaklott. Lehet, hogy a bortól, de az is meglehet, hogy Örse néni közeledése ijesztette meg. Ám bizonyos, hogy Vendel valami nagyot akart mondani.

— Mondja má no! — biztatta az asszony, aki egészen oda állt az öreg elé.

Vendel érezte, hogy tekintélye forog most kockán és azon volt, hogy kivágja a rezet.

— Itt enyém . . . az ország . . .

Eredetileg nem ezt akarta mondani.

Örzsét elfutotta a pulykaméreg.

— Enyém meg a hatalom! — bökte ki a tromfot. És hogy nyomatéka legyen a szónak, úgy képen rittyentette az öreget, hogy az félájultan hanyatlott a lócára.

Mikor egy kicsit magához tért, fel akart tápáskodni, hogy kiköszörülje a csorbát, amely méltóságán esett. De hiába erőlködött, újra meg újra visszadült.

Ezzel Mátééknál el is dőlt a hatalom kérdése és Örse néni megigazította a kontyát, amely az előbb meglazult.

Várnai Ferenc.

A MOSOLYGÓ FALU.

Szomorú igazság, hogy nem valami időszerű dolog a falvak mosolyáról írni ma, amidőn verejték gyöngyözi a gazda homlokát és mind ritkábban hangzik egy-egy jóízű kacaj. Pedig tessék elhinni, mélységes igazság van abban a közmondásban: *Sohasem volt még úgy, hogy ne lett volna valahogy. Ami megtörtént, az ellen úgy sincs apeláta, a jövő veszedelmei elé pedig siránkozással, kétségbeeséssel amugysem emelhetünk gátat. Tehát az jár még legjobban, aki megőrzi higgadtságát, jókedvét, aki ezt a jelszót választja magának: mindent a maga idejében.*

Ma vasárnap van, a pihenés ideje. A pihenés pedig csak akkor lehet teljes, ha — időre-órára bár, de mégis-

csak — megszabadulunk a hétköznapi gyötrő gondjaitól. Próbáljuk meg, menjünk át tulsó sorra, mert az a — naposabb oldal. Nézzük meg közelebbről, hogyan terem falun a tréfa És talán — az is meglehet — mosolyra nyílik ajakunk.

*

Először is egy rövidke történetet mondok el, amelynek szenvedő hőse jómagam vagyok. Pécs mellett történt, a Fehér-hegyen. Egy szamaras kocsi megy előttem az uton. Szegény pára már alig bírja a terhét. Nem vagyok rest, nekivetem a vállamat a lócsnek. Segitek. Mikor felérünk a hegyre, az atyafi hálálkodik:

— Köszönöm, köszönöm, uram, hogy segített . . . De meg is mondtam én már odahaza az asszonynak, hogy ezen a hegyen — egy számárral nem tudok feljönni.

Ne csodálkozzék senki, hogy nem mondtam: szivesen, máskor is.

*

A második eset szintén jobb eset. Két lump kódorog hazafelé a hajnali órákban. A keleti égövön éppen akkor kél a nap, sugara szétömlik a városi utca házsorán.

— Nézd csak, komám, felkelt a nap, — mondja az egyik.

— Nem nap az — véli a másik — hanem hold.

— De bizony nap az, — erősködik az első.

Ezen atán megkötődnek, Mert egyik sem enged. Végül mégis megegyeznek abban, hogy megkérdik az első járókelőt, akivel találkozniuk. A kívánt személy nem sokára föl is bukkan egy tejesember alakjában. A hátán nagy kannát cipel.

— Mondja barátom, mi az ott, holdvilág, vagy napvilág? — zörditenek rá nagy hirtelen.

Szegény atyafi kapkod a szó után. Látszik, hogy álmoság fekszik a szemén.

— Bocsánat . . . Nem vagyok idevalósi, — dadogja zavartan.

*

Most egy levante-vicc következik.

Az egyik Garé-környéki faluban történt. Tanfolyamot tart az oktató. Az asztalon nagy deszkatepsiben homok, játékszerű fászkák, házak, stb. Az oktató magyaráz: *mi ez, mi az . . . Hogy így, hogy úgy . . .* Aztán megkérdi az egyik fiut, *akiről nyilvánvaló, hogy az Uristen nem stafirozta ki elmebeli képességeikkel.*

— Mondd csak, mi a terep?

A fiu hallgat.

— Na fiam, hiszen most az imént volt róla szó . . .

A gyerek mégsem tudja.

— Gondolkozz egy kicsit. Egész nap benne járunk . . .

Még mindig semmi eredmény.

— Na, fiam, csak bátran, — biztatja az oktató.

A fiun látszik, hogy mondanai akar valamit.

— Rajta, rajta! — hangzik újra a biztató szó.

— Egy pár bakkancs . . . — nyögi ki keservesen, atán lesüti a szemét.

*

Így terem falun a tréfa és vajjon lesz-e még idő, mikor újra ragyogni látjuk a falu mosolyát? Higgyük, hogy igen! Mert ebben — hinni kell.

V. F.

Nehéz székelésben szenvedők, akiknek az agyvértődulás, a fejfájás és szivdobogás, az emésztési zavarok és különösen a végbélbajok teszik az életet nehezzé, igyanak reggel és este egy negyed pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a „Ferenc József“ víz műtétek előtti és utáni időszakban is nagyrészt hashajtónak bizonyul. A „Ferenc József“ keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A cukorrépatermelők közgyűlése.

Röviden jelentettük már, hogy a *Magyar Cukorrépatermelők Országos Szövetsége* és a magyar cukorgyárak között az 1932-es évi termései cukorrépa mennyisége, ára és feltételei tekintetében folyó tárgyalások a múlt hét végén lezárultak. A megállapodás lényege a következő: Az 1931. évi 12,9 millió métermázssával szemben 1932-re termelhető cukor mennyisége 9 millió métermázssal állapított meg, ami 30,4 százalékos csökkenést jelent a múlt évvel szemben. Tehát az igényjogosultságot bíró termelők tavalyi kontingense a folyó évben 30,4 százalékkal csökkent.

A cukorrépa ára métermázssáncint 2,15 pengő. A belfogyasztásnak 8600 vagon fölé emelkedése esetén az alapár száz vagononként 3 fillérrel emelkedik cukorrépa-métermázssáncint; a belfogyasztásnak 7000 vagon alá való csökkenése esetében az alapár száz vagononként cukorrépa-métermázssáncint 3 fillérrel csökken. Amennyiben a cukorgyárak bármelyikéből 7 millió métermázssal aluli bruttó cukorrépa mennyiséget vennének át a termelőtől, akkor 6 millió métermázsa cukorrépaig a csökkenés minden száz-ezer métermázsa után a cukorgyárak fél fillért fizetnek be a tényleg átvételre kerülő cukorrépa mennyiség minden mázsjára számítva a földművelésügyi minisztérium által kezelendő alapha, amely a jövőben a cukorrépatermelés fejlesztésére fordítandó.

A nyers széletjárandóság az eddigi 50 százaléki helyett 55 százalékban állapított meg, amely helyett a termelő 2,2 százalék száraz széletet igényelhet, illetve amennyiben a szárítási költségeket a gyáraknak megtéríti, 4,4 százalékot. A vetőmagot a gyárak kg-onként 1 pengőért tartoznak a termelő rendelkezésére bocsátani, a multévi kilogrammonkénti 1,10 pengővel szemben. Az előleg, úgy mint a mult évben, a termelőt illető idej kontingens minden cukorrépa-métermázsa után 50 fillér.

A Magyar Cukorrépatermelők Országos Szövetsége március 16-ára hívta egybe rendkívüli közgyűlést, melynek egyedüli tárgya volt a beszámoló az 1932. évi cukorrépa ára tekintetében a cukorgyárparral folytatott tárgyalásokról. *Teleki József* gróf, a szövetség elnöke nyitotta meg a közgyűlést, majd *Serbán Iván* dr. gazdasági főtanácsos, főelőadó beszámoló keretében ismertette a cukorgyári érdekeltséggel kötött megállapodást. *Lukács Béla* országgyűlési képviselő azt indítványozta, hogy a közgyűlés a szövetség vezetőségének és a tárgyaló bizottságnak köszönetét és bizalmát nyilvánítsa. A közgyűlés a szövetség vezetőségének és a tárgyaló bizottságnak köszönetét és egyhangulag bizalmat szavazott.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Felvétel az erdőéri és vadéri iskolákba.

A magyar királyi erdőéri és vadéri iskolák (Szeged-Királyhalom és Esztergom) szeptember hónap megnyíló tanfolyamára a felvételi kérvényeket június hó 1-ig kell benyújtani az intézetek igazgatóságánál. A részletes pályázati feltételeket az iskolák igazgatósága 40 fillér értékű bélyeg beküldése ellenében bárkinek megküldi. Az iskolák igazgatóságának címe: M. kir. erdőéri és vadéri iskola igazgatósága Esztergom, valamint Szeged-Királyhalom.

Ismét tarthatnak tanoncot a konvenciók mezőgazdasági mesteremberek.

Az ipartörvény módosításának végrehajtási utasítása még 1923-ban kimondotta, hogy a mezőgazdaságokban alkalmazott szegődményes (konvenciók) mesteremberekre az ipartörvény nem terjed ki és így ők a rendelet életbelépése óta tanoncot sem tartottak. A gazdáokra súlyos sérelmet jelentett ez a rendelkezés és a mezőgazdasági kamarák állandóan sürgették e sérelem orvoslását s hosszas tárgyalások után most meg is jelent a kereskedelemügyi miniszter rendelete, amely a szegődményes mesteremberek részére ismét megengedi a tanonctartást.

A dohánytermelők tiltakoznak a dohányárak esetleges újabb leszállítása ellen.

A Dohánytermelők Országos Egyesülete az elmúlt héten tartotta közgyűlést. A közgyűlés leghatározottabban tiltakozik minden újabb leszállítás terve ellen, támogatja a Dohányjövődékét a minőségi termelésre való fokozatos áttérés kérdésében és kívánja az Állandó Dohánytermelési Szaktanács újraalakítását.

Ismét itt az alkalom!

Ezer meg ezer ember nyert már a magy. kir. osztálysorsjátékon

Ma majdnem mindenki vesz osztálysorsjegyet, mert kis összeggel nagy vagyont nyerhet!

Április 15-én kezdődik

az új sorsjáték, nagyon ajánlatos, hogy rendeljen egy sorsjegyet bármelyik főárusítónál,

mert akkor reménye biztosan lesz, sőt váratlanul meg is gazdagodhat!

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

500.000 ar. P

Jutalom és nyeremények készpénzben:

300.000	50.000	25.000
200.000	40.000	20.000
100.000	30.000	15.000

stb., stb. aranypengő, összesen közel 8 millió aranypengő, mely összeget azonnal kifizetik.

A sorsjegyek fele nyer!

Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos ára:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
24 pengő	12 pengő	6 pengő	3 pengő

Mindenki viszonyaihoz mérten vehet részt a sorsjátékon! Nincs különbség a sorsjegyek között, mert minden egyes sorsjegyek egyforma a nyeresési esélye!

Uj sorsjáték! Uj reménység!

A haszonbérrevíziós rendelet módosítása.

A hivatalos lap március hó 19-iki száma közölte a mezőgazdasági haszonbérletekre vonatkozó rendelet kiegészítéséről szóló rendeletet. Az új rendelet az ismert rendelet magyarázataként kimondja, hogy a már folyamatban lévő ügyekben a bíróság nemcsak az 1931/32., hanem annak a gazdasági évrnek a kezdetétől állapíthatja meg a haszonbért, amelyre nézve a felek szabályszerű kérelmet terjesztettek elő.

Csengőd márciusi ünnepe. A csengődi Olvasó- és Gazdakörben április hó 15-én, délután hazafias ünnepség volt. A levente- és iskolás énekkar a Híszkegyet énekelte, majd *Bencsik* Iván szaválata után a Faluszövetség központi kiküldöttje, *Wieser* Béla fogalmazó, tartotta meg ünnepi beszédét. Az 1848-as márciusi események ismertetése után párhuzamot vont mai állapotaink és az akkoriak között, majd kitért a hazaszeretetre buzdította a nagyszámú hallgatóságot. *Szlenicskó* Ferenc, hatodik osztályos tanuló a „Talpra magyar”-t szaválta el, majd a leventezenekar kurucenótákat játszott. *Koczoh* Zoltán főjegyző közönte meg ezután a Faluszövetségnek, hogy kiküldöttjének magasszárnyalású, hazafias beszéddel reményt és erőt nyújtott a megpróbáltatások elviselésére.

Ugy szeretnék...

Ugy szeretnék nálad lenni,
s éjjel-nappal szép arcodat nézni,
Ugy szeretnék reggel-este
ajkadról egy édes csókot kérni.

Ugy szeretném, ha a szived
mindig itt a szívemen dobogna.
Csendes méla nyári estén
minden madár mirőlünk dalolna.

Ugy szeretném, ha a lelkünk,
fehér lelkünk összelelkezne;
S az a fényes hajnalcsillag
boldogságunk tükörképe lenne.

Ugy szeretnék kedves lányka
mindig-mindig együtt lenni veled.
Te melletted elfeledném,
akárhogyan megbánt is az Élet.

Irtó: KISS SÁNDOR (Nagyacsád).

Az Egységspárt megkoszorozta Kossuth Lajos sírját. Az Egységspárt március hó 20-án Kossuth Lajos halálának évfordulója alkalmából résztvett a Deák-téri evangélikus templomban tartott gyász-istentiszteleten, majd Mayer János ny. földmívelésügyi miniszter vezetése mellett a képviselők kivonultak Kossuth Lajos mauzóleumához, a Kerepesi-uti temetőbe. A párt és képviselőtársai nevében Madai Gyula képviselő mondott emlékbeszédet és letette a sírra a párt koszorúját.

Az árva növendék halála. Burger Károly székesfővárosi tisztviselő a napokban Budapesten elhunyt és végrendeletében nyolcszázhatvan pengőt hagyományozott az árvaházra. Burger egykor növendéke volt az árvaháznak és hagyományával háláját akarta leróni az árvaház áldásos munkájáért.

Országos Alföldi Bizottság alakult. Március hó 19-én Budapesten képviselők, felsőházi tagok, polgármesterek, főispánok és szakemberek részvételével megalakult az Országos Alföldi Bizottság. A bizottság elnökévé Klebelsberg Kunó gróf ny. kultuszminisztert választotta meg. A bizottság célja az Alföld nagy kérdéseinek megoldására a társadalmi erők összefogása.

Felvétel a zalaegerszegi Notre-Dame tanítónőképzőbe. Mindazok, akik a tanítónőképzőbe be akarnak iratkozni, felvételüket az egyházi főhatóságához intézett, de az iskola igazgatójához küldött folyamodványban kérhetik. A felvételt április 30-ig lehet kérni. A folyamodvány mellékletei: keresztlevél, anyakönyvi kivonat, iskolai bizonyítvány (a polg. IV. oszt. félévi vagy a képző III. oszt. félévi értesítője), hatósági orvosi bizonyítvány és a hit-tanár ajánlása. A tanítónőképző mellett teljesen modern berendezésű internátus van. A havi tartásdíj 70 pengő. Ugy a képző, mint az internátus a város legszebb és legegészségesebb helyén, hatalmas parkban épült. A vasuti állomástól öt perc. Az intézetben a tanítók gyermekeinek kedvezmény. Német és francia nyelvek tanítása díjtalan. Tájékoztatót készséggel küld az intézet főnöksége.

A miniszterelnök adománya a székesfehérvári szegényeknek. Károlyi Gyula gróf miniszterelnök, Székesfehérvár képviselője, a város inségeseinek felségítésére újabb háromezer pengőt küldött a város polgármesterének. A miniszterelnök rövid idő alatt most negyedszer adakozott a város szegényei részére.

Fényes eredmények, melyeket sok résztvevő az osztálysorsjáték utolsó 4 hét alatti főhuzásain elért, nagyban hozzájárul a fokozott vetelkedv emeléséhez azok körében is, akik előbb barátai és ismerőseik által elért eredményeket várták meg. Nem kétséges, hogy az új m. kir. osztálysorsjáték sorsjegyei, ép úgy, mint az utolsó években, ismét elkelnek. Aki tehát részt akar venni az új sorsjátékban, biztosítson magának sorsjegyet minél előbb, akármelyik főúrusítónál, már az I. osztályra, mert későbbi vételnél, a hivatalos terv szerint, amugyis meg kell fizetni a lejátszott osztályok árát is.

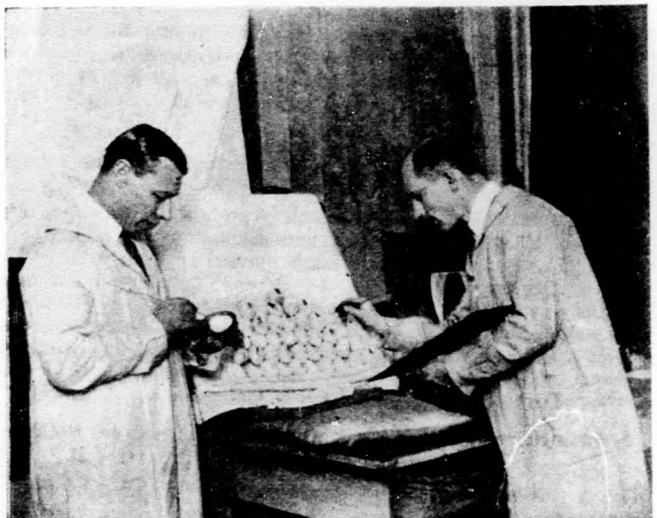
Apponyi arcképe az ügyvédszövetségben. Az országos ügyvédszövetség megfestette Apponyi Albert grófnak arcképet, mert az ősz államférfi mint a magyarság ügyvédje képviselte és képviseli állandóan a külföldi konferenciákon az országot. Az életnagyságu képet a szövetség közgyűlés keretében leplezte le, amelyen közéletünk számos vezető egyénisége jelent meg. A kormányt Karafiáth Jenő dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselte.

Felhívjuk a nagyérdemű gazdaközönség figyelmét az 1884 óta fennálló Nagy Ignác budapesti cégére, melynél egy a szőlő-, mint a borgazdaságban szükséges gépek, eszközök, valamint borkezelési anyagok, valamint az igen bevált Vinol permetező anyag legjobb minőségben és legolcsóbban beszerezhetők. A cég az 1928. évi Szombathelyi Mezőgazdasági és Ipari Kiállításon aranyéremmel, valamint az 1930. évi Tavasz Mezőgazdasági és Állattvasáron diszoklevéllel lett kitüntetve.

Wlassics Gyula báró nyolcvan éves. Wlassics Gyula báró belső titkos tanácsos, a felsőház elnöke, március hó 17-én töltötte be életének nyolcvanadik évét, amely alkalomból kitért minden nagyobb ünneplés elől, de az ősz államférfiut sokan keresték fel lakásán, hogy jókívánságaikat tolmácsolják. A Magyar Tudományos Akadémia nevében Berzeviczy Albert elnök üdvözölte, míg a közigazgatási bíróság küldöttségét Benedek Sándor másodelnök vezette Wlassics Gyula báró elé. A felsőház üdvözletét Széchenyi Bertalan gróf és Beöthy László alelnökök tolmácsolták. A Kormányzó Ur táviratban üdvözölte a nyolcvan éves Wlassics Gyula bárót.

Revolveres bankrablási kísérlet a fővárosban. Vakmerő bankrablási kísérlet történt március hó 17-én délelőn 12 órakor Budapesten, amikor is a Községi Takarékpénztár Lipót-körtúti fiókjába revolveres banditák hatoltak be és ki akarták fosztani a bank pénztárát. Fazekas Béla pénztáros azonban nem vesztette el lélekjelenlétét, felkapott egy porcellán hamutartót és teljes erővel a bank hatalmas ablaktáblájába vágta. A pénztáros ezzel akarta az utcai járókelők figyelmét felhívni a rablókra. Az ablak azonban nem törött be, mire Kovács Gábor altiszt egy lyukasztó vasat dobott a pénztáros bátor fellépésétől megijedt rablók felé, amitől a rablók megtorpantak és zsákmány nélkül kiszaladtak a bankból. Az utcán az üldözők tömege vetette magát a menekülők után, akik azonban Wellisch Tibor műépítész ellopott autóján elrobogtak. A rendőrség nyomozást indított a vakmerő rablók kézrekerítésére.

Szívhajosnak forralt bort, torokbajra pedig fecskefészket rendelt egy kuruzsló. Rózsa György mágócsi kocsiifényező, hogy jövedelmét szaporítsa, kuruzslással foglalkozott és sorra megvizsgálta a környék betegeit. Rózsa a betegeknek különböző orvosságokat rendelt; így például szívhajosnak forralt bort, a torokbajra pedig főtt fecskefészket javallott. A szarvasi esendőrs most elfogta a „csodadoktort” és letartóztatta.

Készülnek a husvétii tojások.

Ha elfog a vágy.

A vágyaim madárszárnyán járnak.
Kikéltom szerte a világnak:
Asszony! . . . asszony! ez a minden vágyam,
Rajta kívül megszűnt minden nálam,
Fejem felett elszállnak az évek . . .
Asszony nélkül mit sem ér az élet! . . .

Érzem, addig nyugalmam nem lelem,
Míg egy szép asszonynak nem érzem
Csókját, puha karja ölelését,
Dalos szavát, csengő nevetését . . .
Felettem im elszállnak az évek . . .
S vén legénynek mit sem ér az élet!

Ira: JENEI SÁNDOR (Solt).

Kitüntetett leventeoktatók. Az Országos Testnevelési Tanács a tatabányai leventeegyesület tizéves fennállása alkalmából a leventeegyesület vezetőjét, Rehling Konrád bányafőtanácsos aranyéremmel tüntette ki. Borza Ferenc tatabányai főjegyző, aki a biatorbágyi merénylőnél elhunyt, továbbá Berki Ernő és Sevelics János leventeoktatók bronzéremet kaptak. Az érmeiket szép ünnepség keretében a tatai főszolgabíró adta át a kitüntetett leventeoktatóknak.

Felmentettek egy gazdát, aki megölte anyja támadóját. A budapesti ítélőtábla a napokban tárgyalta Polovits Ferenc újkécskei legény bűnügyét, aki mult év augusztusában az újkécskei szőlőben verekezés közben megölte Tahony József kocskeméti gazdálkodót, családjuk régi haragosát. Az ügy előzménye az volt, hogy Tahony többször megverte Polovits édesanyját és mult év augusztusában az újkécskei szőlőben ismét Polovitsnéra támadt. Az asszony sikoltozására előfutott a fia, aki Tahonyra támadt. Hosszu ideig viaskodott a két ember, végül is Polovits legyűrte Tahony Józsefet és addig ütötte, amíg kiszenvedett. A törvényszék erős felindulásban elkövetett emberölés büntette miatt másfél évi börtönrre ítélte Polovits Ferencet. Az ügyet fellebbezés során most tárgyalta a budapesti tábla, amely Polovits Ferencet felmentette.

Bányarobbanás Csehországban. Borzalmas robbanás történt március hó 16-án éjszaka a csehországi Bruch város mellett levő szénbányában. Az éjszaka folyamán mintegy négy száz méter mélységben az egyik tárnában felrobbant a bányalég. A robbanás időpontjában szerencsére szünetelt a vajúás és csupán az őrszemélyzet tartózkodott a föld alatt. A mentési munkálatokat azonnal megkezdték és a bányászokat nyolc bányász kivételével sikerült is megmeníteni. A robbanás közelében tartózkodó nyolc bányászt a törmelékek temették be.

Leszurta és elégette haragosát. Borzalmas gyilkosság történt a napokban Erdélyben, ahol Tür községben Bodorán Oktávián oláh gazdalegény megölte haragosát és elégette. Budurán már régebb idő óta haragosan volt Roska János fiatal legénnyel. A két legény a napokban elhatározta, hogy megverekszik. A falu kocsmájának udvarán azután bieskával egymásnak mentek és Budurán leszurta Roskát, majd a halott fiatalembert a nyílt tűzhelyre vitte, ahol szénné égett. A gyilkos legényt letartóztatták.

Agyonütötték a szerelmes gazdát. A szerb megszállás alatti Lippa temesmegyei községben Dutó János gazdálkodó hónapok óta üldözte szerelmével Dancs Illés gazdálkodó fiatal feleségét, mire a házaspár elhatározta, hogy megöli Dutót. A napokban a gazdát meghívták vacsorára és pálinkával leittatták. A részeg gazdát azután Dancs doronggal agyonverte. A gyilkos házaspárt letartóztatták.

Patkányt, egeret, mezei egereket

csak „RATINOL“, svábbogarat, csótányt, rusznit, hangyát „RUSSIN“ irt gyökerezen! Más állatra, emberre veszélytelen! Napiárban szállítja RATINOL LABORATÓRIUM, BUDAPEST, VII., Murányi-utca 36. szám. Telefon: J. 315-86.

Permetező gépek

legjobban bevált **VINOL** permetezőszert **borszivattyúk, bortömlők, seprőprésszákok, borderítők, címkék, dugók** jutányos áron kaphatók.
Valamint összes egyéb pincegazdasági eszközök.

Nagy Ignác

szőlészeti és borászati gépek és eszközök lerakata.
Budapest, VII., Károly király-ut 9.
Alapított: 1884. Telefon: J. 415-15.

Fényes győzelmet aratott a magyar labdarugócsapat a csehek felett. Március hó 20-ika diadalmas napja volt a magyar futballsportnak: *harminc év leforgása alatt most először győzött Magyarország válogatott labdarugócsapata a cseh csapat ellen Prágában.* A Budapesten lefolyt mérkőzésen számos alkalommal a magyar csapat nyerte el a győzelmi babért, így a mult esztendőben is, de a cseheket otthonukban megverni csak most sikerült először. A magyar csapat nagyjelentőségű győzelmét megérdemelten vívta ki és a csapat valamennyi tagja tudása legjavát adta. A végeredmény **3:1 volt a magyarok javára.**

Meghalt Kozarek állami ítélvégrehajtó. Március hó 20-án Budapesten a Szent László-járványkórházban, 47 éves korában, influenzában meghalt Kozarek Antal állami ítélvégrehajtó. Kozarek csak néhány évvel ezelőtt nyerte el az ítélvégrehajtói állást. *Édesapja is hóhér volt.* Rövid idő alatt *nyolc kivégzést* hajtott végre Kozarek Antal, *három nőt és öt férfit akasztott fel működése alatt.* Legutóbb Tichy Árpádot, Miskolczy közjegyző gyilkosát akasztotta fel és állítólag ennél az akasztásnál hült meg. Az ügyészség előreláthatóan Kozarek két segédje közül valamelyiket megbízta az ítélvégrehajtói teendő ellátásával és azután kiírják a pályázatot az állás elnyerésére.

Megerősített vonatok a Máv. vonalain a husvéti ünnepeken. A magyar királyi államvasutak igazgatósága a husvéti ünnepek alkalmával az összes személyvonatokat és gyorsvonatokat a március 24-től 29-ig terjedő időszakban megerősített szerelvényekkel járattja. Az ünnepek után elutazók részére az államvasutak a rendes vonatokon kívül, ha szükséges, pótvonatokat indít. Az első **75 százalékos kedvezményű kiránduló vonat** husvétvasárnapján Budapestről Szegedre és Szegedről Budapestre indítja az államvasut s a jegy ára oda-vissza 4 pengő. A vonat reggel 6 óra 30 perckor indul Budapestről Szegedre és este érkezik vissza. A szegedi vonat reggel 7 óra 30 perckor indul Budapest felé és 10 óra 17 perckor érkezik a fővárosba.

Előtte férjért egy fiatalasszony. Megdöbbentő családi tragédia történt 17-én délután Budapesten, ahol az Attila-körut 2. számú házban Baghy Károly dr. székesfővárosi adótitstet heves veszekedés közben fiatal felesége lelőtte. Baghy féltékeny volt feleségére és a tragédia napján is féltékenységi jelenetet rögtönzött, melynek hevében revolvert rántott és az asszonyra süttötte. Baghy né ijedten menekült férje elől és a szomszédokba sietett, azonban férje utána ment és visszacipelte lakásukba, ahol ütlegelni kezdte. A tusakodás közben Baghy né felkapta férje revolverét és amikor Baghy ismét rátámadt, elsütötte a fegyvert, amelynek golyója Baghy szívét járta át. A borzalmas tragédia után a fiatalasszony önként jelentkezett a rendőrségen, ahol őrizetbe vették és megindították a vizsgálatot. A vizsgálóbíró Baghy né szabaddábra helyezte, mivel kétségtelen, hogy a gyilkosság önvédelemből történt.

A Ratinolról az elismerőlevelek tömege nyilatkozik dicsőreően. A többek között ezt írja *Andrássy Mihály* gróf szigetvári intézősége: A „Ratinol“ nagyon jó eredménnyel végződött. — Igy ír *Ferentzi Géza* erdőteleki községi főjegyző: „A két év előtti patkányirtás csodálatosan teljes eredményre vezetett, amennyiben a községi tenyészapaállatok istállójába befészkelődött patkányokat a „Ratinol“ előírásos használata teljesen kiirtotta.“ — Ratinol Laboratórium, Budapest, Murányi-utca 36.

A mohácsi téli gazdasági iskola záróvizsgálja.

Március hó 5-én ünnepies keretek között tartotta meg első évzáró vizsgáját a *mohácsi m. kir. téli gazdasági iskola*.

Az ünnepség hálaadó istentisztelettel kezdődött. Alig tudtak megállni az után járókelők, hogy utána ne nézzenek az egyenkalapos, fegyelmezten menetelő gazdalfjak hosszú sorának, amikor az iskolaépületől a püspöki templomba haladtak.

A vizsgát *gödénházi Tar Gyula* vizsgálónök nyitotta meg, mint a földművelésügyi minisztérium kiküldöttje és meleg szeretettel üdvözölte a vizsgán megjelent *Fischer Bélát*, Baranya vármegye alispánját, kinek az iskola létesítésében s benépesítésében döntő szerepe volt.

A fiúk bátor, szabatos feleletei s a hangulat, melyet a vizsgálónök vonzó egyénisége s jóízű modora keltett, elfeledtette a jelenlevőkkel, hogy itt tulajdonképpen vizsga van.

A vizsga befejeztével az ifjuság tartotta meg záró önképzőköri gyűlést, melyen *Moszbacher Ignác* ügyes felolvasásával, *Balogh Imre* gyönyörű szavaltával nagy tetszést aratott. *Keszler József*, a távozó ifjusági elnök, szépen átgondolt, átértett beszédben bucsuzott el tanáraitól, az iskolától s a tanulóktól.

A vizsga igen nagy érdeklődést keltett, amit legjobban bizonyít a megjelent előkelő s nagyszámu közönség. Jelen voltak vitéz *Keresztes-Fischer Miklós* és *Schmidt Miklós* országgyűlési képviselők, a vármegye részéről *Német Károly*, vitéz *Horváth Miklós* főszolgabírák, *Gullner Elemér* gazdasági főfelügyelő, *Sillay Gyula* jószágigazgató, *Toldy Zsigmond* vármegyei gazdasági egyesületi titkár, a vidék földbirtokossága, élén báró *Mirbach Antal* dr. földbirtokossal, Mohács város részéről *Margitay Lajos* dr. polgármester, *Jávros Lehel* járáshírségi elnök, a helybeli gazdakörök részéről *Beck Alajos* dr. ügyvéd, *Fehérvári István* mérnök, elnökök, *Lipokatics János* főjegyző, vitéz *Szönyi Lajos* tanácsnok, *Kápolnay Zsigmond* esperesplébános, *Pásztor Endre* hitoktató, *Börzsöny László*, *Agárdy Ede*, *Endl János* főjegyzők, *Tibor Béla*, *Mayer Nándor*, *Petrovics János* igazgatótanítók, azonkívül számos érdeklődő.

A vizsga végeztével a fiatalság leventecsapattá alakult át

s az épület előtt felállított nemzeti zászló előtt kemény, feszes magatartással díszmenetben elhaladt.

Aki résztvett a vizsgán, azzal a meggyőződéssel távozott el, hogy a téli gazdasági iskola valóban a kisbirtokosok iskolája, mert a kiszagda tényleg elsajátítja a két téli iskolázás alatt azt, amire szüksége van s emellett az iskola gyönyörű szellemben neveli s összetartja a fiatalaságot.

Negyvenegymillió tüzkar a gyermekek játékából.
A Magyar Országos Tűzoltószövetség a közelmúltban felterjesztést intézett a kultuszminiszterhez, melyben előadta, hogy az 1927—1929. években az ország területén a felügyelet nélkül hagyott gyermekek mintegy kétezer esetben játékból tüzet okoztak s a *tüzből eredő kár összege majdnem negyvenmillió pengő értékű volt.* *Karafiáth Jenő* dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter most rendeletet intézett az ország valamennyi tanügyi hatóságokhoz, amelyben elrendelte, hogy az iskolák és óvó-dák növendékeit az elrettentő példák felsorolásával figyelmeztessék a tüzzel való játék veszedelmes voltára.

Agyonlövete felesége esábitóját egy vak férj. Hármass halálal végződő szerelmi tragédia játszódott le március hó 15-én délután, a szerb megszállás alatt levő *Szabadkán*, ahol *Möhlwald Márta* nagybecskereki urilány lelőtte *Székely-Singer Imre* dr. kórházi főorvost, majd pedig az egyik szállodában *Petráss Tódor* nyugalmazott századossal együtt megmérgezte magát. A szörnyű tragédia hátterében szerelmi bosszu húzódik meg. *Petráss Tódor* feleségét *Székely* elszerezte s *Petráss* ezért régebben ráltott feleségére, majd pedig föbelőtte magát. Az asszony csak jelentéktelen sérülést szenvedett, *Petráss* azonban megvakult. *Petrássné* ezután elhagyta férjét, akit *Möhlwald Márta* bácskai urilány ápolott. *Petráss* megszerette hűséges ápolóját, akivel együtt elhatározták, hogy közösen mennek a halálba, de előbb *Petráss* a leány segítségével megbosszulja magát életének megrontóján. A gyilkosság után *Petráss* és *Möhlwald Márta* mérget vett be. *Petráss* azonnal meghalt, a leány pedig másnapra kiszabadult. A tragédia negyedik áldozata *Petráss Tódorné*, aki *Székely* főorvos temtése után mérget vett be. Állapota rendkívül súlyos.

A mohácsi m. kir. téli gazdasági iskola végzett növendékei
1930 - 1932

SCHMIDT PÉTER
WILD ANDRÁS
VÉSKELI FERENC
RUFF NANDOR
PESTI JÓZSEF
HARANGV. BENEDEK
GYURICÁK FERENC
FISCHER FERENC
HAARY PÉTER
HESS JÓZSEF
SCHMIDT JÁNOS
POSTRACHER IGNAC
KEZLER JÓZSEF
MORVAY TITIVÁNY
OROSZ GYULA
GUTH JÓZSEF
SOLFFER LENDRÓK
GERMERT JÁNOS
BRUCHMANNÁK
KORAD JÓZSEF
POSTRACHER ANDRÁS
KOVACS SÁNDOR
MARTINA JÁNOS
CSOROS JÁNOS
HESS GYÖRGY
VILBER JÓZSEF
ALAPITVA 1930 ÉVBEN
SZÉKELY FŐORVOS

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Baromfival és tojással akarok kereskedni, hol kaphatok rá engedélyt? 2. Hol lehet baromfijelét értékesíteni? (T. K., Sövényháza). — **Felelet:** 1. A főszolgabírótól. 2. A fővárosban, Tessék érintkezésbe lépni néhány nagyobb budapesti céggel. Ilyenek: Háztartás Fogyasztási Szövetkezet, IX., Közraktár-utca 32—34., Magyar Köztisztviselők Szövetkezete, IX., Mester-utca 15., Budapest Székesfőváros Községi Élelmiszerárú-stító Üzeme, IX., Soroksári-ut 58. stb.

Kérdés: Még 1916. évben mint husz százalékos hadirokkantat becsátoltak el a szolgálatból, de 1917. évben új megállapítást kaptam. Megkaphatom-e a rokkantjelvényt? (G. P. Nagykőrű). — **Felelet:** A rendelet szerint minden hadirokkant kérheti a rokkantjelvényt, ha tehát ön nem is került a legutóbb megállapított és járulékot élvező négy fokozatu rokkantak (25 százalékos, 50 százalékos, 75 százalékos és 100 százalékos) közé, kérje a jelvény adományozását a népjóléti minisztériumból.

Kérdés: Hol kaphatok gummiból készült tekegolyót? (T. Olvasóköri). — **Felelet:** Tessék a következő címekhez fordulni: Paitz János Budapest, VII., Akácfa-utca 51., Kertész és Wessely Budapest, IV., Váci-utca 15. Magyar Ruggyantaárugár Budapest, X., Kerepesi-ut 17.

Kérdés: Nyolcszáz ezer korona értékű üzletrészjegyem van a közeli hitelszövetkezetnél. Mennyi osztalékot kell kapnom a részjegyem után az 1931. évről? (Hü olvasó, Dunaszekeső). — **Felelet:** A koromértékű részjegyeket már át kellett volna cserélnie. Irjon a szövetkezet igazgatóságához és érdeklődjön meg az üzletrészek sorsát.

Kérdés: 1. Mi a mai értéke az 1908. évi 3300 forintnak vagy koronának? 2. Mennyi a mai értéke az 1908. évi 2200 koronának? (K. A., Perkupa). — **Felelet:** 1. Háromezerháromszáz koronának körülbelül 3690 pengő. A kérdezett forint értékének pedig ennek kétszerese 2. Körülbelül 2470 pengő

Kérdés: 1. Ki lehet tengerész? 2. Hová kell fordulnom, hogy felvegyenek tengerésznek? 3. Hová kell kérvényt benyújtani a pénzügyőrökhez való felvételt végett? 4. Van-e olyan lap, amelyben az állami alkalmazottak felvételi pályázatát meghirdetik? 5. Hol a kiadóhivatatala? (Á. Gy., Jászberény). — **Felelet:** 1. Sem a folyami matróz, sem pedig a tengerész alkalmaztatása nincs különösebb iskolai végzettséghez kötve. Megkivánják az írni-olvasni tudást, testi alkalmatosságot és gyakorlatot. A személyszállító gőzösök legénysége a matrózszolgálat előtt két-három évig mint hajóinas köteles szolgálni. A teherhajóknál nem szükséges az inasidő. A nyelvtudást a felvételnél figyelembe veszik. 2. Sajnos, a trianoni béke elvette a magyar tengerpartot és ezzel együtt megszűntek a magyar tengeri hajóvállalataink is. Most két vállalatunk járát a tengeren teherhajókat, a Fiumana r. t. és a Magyar Kelet-tengeri hajózási r. t. Forduljon talán ezekhez. Címük: Budapest, VI., József-tér 8. 3. M. kir. pénzügyőri parancsnokság, Budapest, VIII., Fiumei-út 10. 4. Igen, a Budapesti Állami Iskolák most a költségvetés-csökkenés miatt június hó végéig nincsen kinevezés. 5. Budapest, I., Vár, Kapisztán-tér (Állami nyomda).

Kérdés: 1. Kétezer korona értékű hadikölesönköltvényem van, kaphatok-e utána segélyt? 2. Apósom harmincöt éve Amerikában van s amerikai állampolgár. Most apósom után a hozzátartozóitól is kérnek egyházi adót. Sírvelmnek tartjuk, hová forduljunk? 3. Lehet-e szüneteltetni az iparengedélyt? 4. Ki lehet-e vetni az iskolaadót a kereseti adó után? (Tízecses olvasó). — **Felelet:** 1. Nem. Csupán az ötezer koronán felüli összegyűzők részesülnek segélyezésben. 2. Az adókievétel nem jogos, fellebbezzék meg az illetékes egyházi főhatóságnál. 3. Igen, azonban, ha visszaadja az iparengedélyt, a szünetelési idő alatt nem folytathat ipart. 4. Az iskolaadót a felekezeti iskoláknál az iskolaszék, községi és állami iskoláknál az előjáróság és a városi adóhivatal veti ki a föld-, ház-, kereseti, társulati és tantámadók együttes összege után a megkívánt százalék szerint. Az iskolaadó az állami iskoláknál öt százaléknál nagyobb nem lehet.

Kérdés: Hol lehetne értékesíteni hazai téli hermelinbőröket? (K. J., Sárospatok). — **Felelet:** Valamelyik nagyobb fővárosi szücsőhöz forduljon. Címek: Szörmekereskedelmi Rt., Budapest, V., Erzsébet-tér, Dán Fülöp, Budapest, V., Dorottya-utca 9., Palugyai M. szücs, VI., Nagymező-utca 18. sz. stb.

Kérdés: Mi lehet a mai értéke az 1913. évből ezer koronának? (S. G. Devecser). — **Felelet:** Körülbelül 1120 pengő.

Kérdés: Erdőőr vagyok és elhelyezést keresek, hová forduljak? (F. J., Csongrád). — **Felelet:** Hirdessen lapunkban, továbbá a „Pesti Friss Hírek”-ben vagy a „Köztelek”-ben. Címét közölje az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Irodával, Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11., Földmívelésügyi minisztérium.

Kérdés: Kanadába akarok menni, hová forduljak? (Ifj. S. J., Dunaföldvár). — **Felelet:** A kivándorláshoz kivándorlási engedély szükséges, amit a községi előjáróság útján előadott kérelem alapján a m. kir. belügyminisztériumtól kell kérni. Az engedélyhez még utlevél szükséges, amit a szolgabírói hivatalban kaphat meg. A kanadai engedélyt viszont a hajóstársaság beszerzi. Saját érdekében jól teszi, ha kivándorlási ügyben tanácsot kér a Magyar kivándorlókat és visszavándorlókat védő irodától, Budapest, VIII., Fiumei-ut 2.

Kérdés: Hol van ingyenes papnevelő-intézet, ahova 12 éves játanuló fiamat beadhatom? (S. Zs. J., Boldog). — **Felelet:** Fiát az ugynevezett kis-szemináriumba vehetik fel. Ilyenek vannak: Kalocsán (érseki papnevelő), Pécsen, Veszprémben, Vácott, Egerben (érseki papnevelő), Győrben és Szombathelyen. Szerzetesi rendházakhoz is fordulhat. Ilyenek: Lazarista-rendház, Budapest, I., Nagybaldogasszony-utja 24., Szent József fiúnevelő, II., Istenhegyi-ut, Szalézi-rendház Szentlélek (Esztergom m.), Karmelita-rendház, Budapest, VI., Huba-utca, Ciszterci-rendház Zirc (Veszprém m.) stb.

Kérdés: 1. Foglalkoznak-e nálunk a konzervgyárak őszibarack és körte feldolgozással? 2. Érdemes-e rozsmaringalmát termesztetni és hol lehet jól értékesíteni? 3. Hol lehet ételt eszmegeszőlőt eladni? (713. sz. előfizető Szegvár). — **Felelet:** 1. Igen, Tessék a következő gyárakhoz fordulni: Kecskeméti konzervgyár, Kecskemét, Gschwindt-féle szeszgyár konzervgyára, Nagykőrös és Budapest, IX., Ipar-utca, Globus Konzervgyár, Budapest, IX., Máriássy-utca, Dikk Fidél konzervgyára, Budapest, VIII., Salétrom-utca, 2—3. Érdemes, mert a szép gyümölcsöt a fővárosban minden időben jó ártért értékesítheti. Ha pedig nagy tömeget tud termelni, külföldi piacot is találhat.

Kérdés: 1. Mennyi a mai értéke az 1917. évi 400 koronának és 600 koronának? 2. Mennyi az értéke az 1905. évi 200 koronának és az 1906. évi 2800 koronának? (C. J., Sóska). — **Felelet:** 1. A 400 korona értéke körülbelül 230 pengő; 600 korona értéke pedig körülbelül 345 pengő. 2. 225 pengő és 3140 pengő.

Kérdés: Az osztálysorsjátékon szeretnék résztvenni, hol kaphatok sorsjegyet? (Régi előfizető, Jászapáti). — **Felelet:** Bármelyik sorsjegytársulatnál, Ilyenek Budapesten: Belvárosi Váltó-fizlet Rt., VI., Teréz-körút, Óhídi Légmán Rt., I., Horthy Miklós-ut 15/d., Ujhelyi és Tsa., IV., Curia-utca, stb.

Kérdés: 1. Megytem egy hagyatéki pert, mit kell fizetnem ügyvédemnek? 2. Hol kell panaszt emelni a forgalmiadó-ellenőr ellen? 3. Hány százalék forgalmiadót kell fizetni a tűzifa eladásnál és ki fizeti, az eladó vagy a vevő? (11.634. sz. előfizető). — **Felelet:** 1. Az ügyvédi költség nagysága a pertárgy értékétől függ. Adatok ismerete nélkül nem mondhatjuk meg. Az ítélet alkalmával megállapítják a költséget. 2. Az illetékes pénzügyigazgatóságnál. 3. Három. A vevőre hárítják.

Kérdés: 1. Van-e felvétel a pénzügyőrséghez? 2. Hol kell beadni a kérvényt és milyen okmányok szükségesek a felvételhez? (N. K., Szenttamás). — **Felelet:** 1. Jelenleg nincsen. 2. Budapesten a m. kir. pénzügyőri parancsnokságnál, III., Fiumei-ut 10. Születési anyakönyvi kivonat, iskolai bizonyítvány, illetőségi bizonyítvány, továbbá a magyar állampolgárságot igazoló bizonyítvány.

Kérdés: Még 1909. évben 8000 koronát a Budapesti fővárosi takarékpénztár kezelte, ahol 1918. évig kamatozott, de azóta semmi hír sincs a pénzről. Hová forduljak, hogy valamit kaphassak belőle? (8577. sz. előfizető, Orgovány). — **Felelet:** Fővárosi takarékpénztár nem volt Budapesten. A pénzüket biznyára a helyi árvasszék a Budapesti fővárosi takarékpénztárnál kamatoztatta. A nevezett intézet mostani címe: Budapesti székesfővárosi községi takarékpénztár r. t., Budapest, V., Dorottya-utca 4. Tessék oda fordulni. A bankbetéteket, sajnos, a törvény nem értékelte át, így a 8000 korona csak 64 fillért ér.

Kérdés: Apám a világháborúban elesett s édesanyám 1926. évig kapta a hadiövezeyi járulékot, azonban 1926. évtől kezdődően a járulékot megvonták. Hová forduljunk, hogy a járulékot ismét megkapja? (T. L., Kerkanémetfalva). — **Felelet:** Irjanak kérvényt a m. kir. népjóléti és munkügyi miniszter urhoz (jelenleg Károlyi Gyula gróf miniszterelnök), Budapest, I., Lánchíd-utca 2.

AZ UTOLSÓ CSOMÁD

R E G É N Y

2

IRTA: FÖLDES GÉZA

Csomád ur tervei.

II.

A székellyföldön sok olyan falut találunk, amelyik belebujt az erdőbe, mintha el akarna rejtőzni az emberek szeme elől. Ilyen falu Csomád is.

Ezt a falut akármelyik oldalról akarjuk megközelíteni, utunkat mindenütt sűrű erdő szegélyezi. Még nem látjuk a falut, csak azt képzeljük, hogy ez az igazi eldugott, istenhátamögé bujt vadregényes hely.

De ha az erdő sűrűjéből kiérünk és megpillantjuk a falut, kellemesen csalódunk. Szép magas síkságon egy felette barátságos falut találunk. Keleti szélé ugyan érintkezik az erdővel. S mintha felhajlították volna, az ott levő házak lenéznek a síkföldiekre.

Épületei szépen sorban állanak. A házak előtt kis kert s a kertekből virágok szórják az illatot. A virágillat elvegyül a fenyveserdő illatával. S egyszerre csak azt vesszük észre, hogy ez a falu elragadóan szép és bájos.

A falu lakói egyszerű, de nagyon jómódu székellyek. Földjük ugyan kevés a gazdálkodásra, de az erdő a szorgalomnak bőséges forrása és a kínáló munkaalakalmak kihasználásában elég leleményesek is.

Csomádon csak egyetlen egy uraság lakik: Csomád László. Nagyon gazdag ember. Sok a pénze. Ezt neki mind az erdő adja. Az erdő pedig akárhány kisebb vármegyénél nagyobb területen fekszik. Keletfelé egészen Oláhországig benyulik.

Csomádon mindenki ebből az erdőből él. A székellyek Csomád urtól megveszik a fát és azzal — számtalan formában — kereskednek. Ebből azt is megállapíthatjuk, hogy itt Csomád ur teljesen gond nélkül él.

Számára ezt a gondnélküli életet az ősök biztosították. Erre Csomád ur nagyon is büszke, mert ezt a vagyont az ősök a honfoglalás alkalmával szereztek. Ez tehát ősi foglалás mind egy szálíg. Ezt még az ősi családi sirbolt is így mondja, mert a kriptának a falára régi századokba visszanyúlólag csak Csomádok neve van feljegyezve.

Csomád ur azonban arra a legbüszkébb, hogy a Csomád vér tiszta, melyet nem szennyezett be idegen náció, vagy éppen „parasztnek“ a vére.

Csomád László még azt sem tűri el senkitől, hogy őt „Csomádi“-nak szólítsák. Ő nem lehet csomádi, mert nem a falutól kapta a család a nevet, hanem a honfoglaló óstól. Ennek a neve Csomád volt s ez a név tehát a birtokosáról szállott a falura.

Csomád urnak levele érkezett. A postamester maga vitte el, hogy annál hamarabb kezébe juthasson. Csomád ur a nagy tornácon ült. Talán éppen unatkozott. A postamester látogatásának nagyon megörült. Jó barátok voltak.

— Ez a levél nem nekem szól.

— Miért?

— Mert ez bizonyos Csomád László uré. Ez nem én vagyok.

— Ugyan, ugyan, ne fontoskodj annyit. Kinek irtak volna ide másnak? Elvégre Csomád, vagy Csomád, nem olyan nagy különbség.

— Nono!

— Hátha valami fontos ügyben fordul valaki hozzád?

— Fontos ügyben? Hát a levélen nem a cím a legfontosabb? Én Csomád vagyok és nem Csomád. Ez teljesen két külön név.

— Már egy betüért még sem kellene visszatartatni.

— Édes barátom, aki egy betű miatt elnéző, nem sokat törődik esetleg többel is. Egy bizonyos, én e levél külsejéből nem tudhatom, hogy ez az „y“ betű csakugyan tévedés-e? És ha gyanútlanul felbontom ezt a levelet s nem nekem szól, ugy-e, már elkövettem a levéltitok megsértésének vétségét. Ez pedig büntetendő cselekmény.

— Ugy beszélsz, mintha Csomádon hozzád más hasonló nevű ember is volna.

— Kedves barátom, én ezzel nem törődöm. Aki nekem levelet ír, attól megkövetelem, hogy a nevetem tudja, sőt azt is tudja meg, ki vagyok! Őseim a Csomád nevet nem itt kapták, ezt az őshazából hozták. Ennek a tisztasága engem is kötelez és ennek így kell utódaimra is maradni.

— Az ősök . . .

— Az ősök? Az ősök lelke bennem is itt él. Az én lelkemet ma is az ősi Csomád vér kormáyozza. Ebbe nemtelen, vagy épen idegen náció vére még nem vegyült s ennek így is kell maradni mindörökké!

— De ha nincsen fiad, mi lesz a névvel s ráadásul a vérrel? Akkor . . .

— Akkor? . . . A név csak látszólag forog veszélyben. A nemes székelly nemzetnek erre is van törvénye. Van leányom s ez lehet prefekta.

— Prefekta?

— Az. Fiuleány. Ennek aztán akárki lesz a férje, elsőszülött fia az anya nevét öröklí. Az én esetemben a Csomád nevet a Csomádok összes vagyonával, jogaival és címeivel. Egy bizonyos: a Csomád névnek az idők végtelenségéig fenn kell maradni.

— Ez a törvény rég elévült.

— Ez nem igaz. Ezt a törvényt a zabolai székelly gyűlés felújította és 1466-ban a dicső Hunyadi János erdélyi vajda és székelly ispán oklevélbe foglalta. Ezt semmiféle más végzés meg nem változtatja.

— De elismerik-e ezt a Habsburgok is?

— Tegyük fel, hogy nem. No, mit gondolsz, mi lesz akkor? Eddig is úgy volt, hogy ha a régi és új szokások között a törvény valami gátat emelt, családi ügyekben mindig igazságot szolgáltatott a királyi kegyelem.

— Így elhiszem én is.

— No, látod, akárki örökbe fogadhat bármilyen idegent. Ráhangyhatja a vagyonát, családi címeit. Csak a saját vére érdekében ne tehetne semmit?

— Ez mind igaz, de azt még sem tudom, hogyan fogod a családodat az idegen és neked nem tetsző vér vegyülésétől megoltalmazni?

— Hogy érted ezt?

— Én úgy, hogy a leány férjhezmenetele sok mindenféle körülménytől függ.

— Az én leányom férjhezmenetele egyedül csak tőlem függ.

— És a leányodtól.

— Nono! Hát én ki vagyok?

— Egy édesapa, aki arra képtelen lesz, hogy esetleg a hurt elpattanásig feszítse.

— Persze, hogy édesapa vagyok, aki nemcsak szereti a gyermekét, de parancsolni is tud neki.

— S ha nem tetszik neki a parancs?

— Micsoda? Egy Csomádnak a terveit és a számításait holmi kólikás érzelmekkel, vagy történelmiak megzavarni nem lehet. Különben is a Csomád-familiában mindenkor az ész uralkodott. Ezt még eddig egyetlen Csomád-leánynak sem volt szándékában megváltoztatni, mert úgy tudd meg, még soha Csomád-leánynak a családi érdekek megsértésére a fejét el nem csavarhatták. Tudták, hogy ők is Csomádok!

(Folytatjuk.)

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

a nagy Jancsi a betegség jele I
(l=h)
lapi viselő

(Beküldte Fentős Gyula Cesztregről.)

2. Pontrejtvény.

A . u . o . á . y . r . s . b . m . n . d . n . é .

(Beküldte ifj. Balázs Elek Harsányból.)

3. Szórejtvény.

sánc repül forgat

(Beküldte ifj. Nagy István Szendrőről.)

4. Szórejtvény.

nem tavalyi Móra Ferenc MA
(-ó)

(Beküldte Idei Irma és Juliska Bácsáról.)

5. Szórejtvény.

n n n
n n n 72 év 1 E
n n n
n n n

(Beküldte Szabó Gizike Geneshátpusztáról.)

6. Szórejtvény.

éb kútya

(Beküldte ifj. László Ferenc Szalafőről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 16-ik számban közöljük.

A 10-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: Szerkesztő. 2. Szórejtvény: Csabrendek.
3. Szórejtvény: Gazdasági válság. 4. Szórejtvény: Sok pénz is elfogyhat. 5. Szórejtvény: Gábor Áron. 6. Szórejtvény: Bolond Istók.

Helyesen megfejtették: Bagi József, Koresmáros Kálmán, Petró Antal, Széki Károly, Pataki István, Szántai István, Fekete Lajos, Zákányi Pál, Székely Gábor, Fűrjes István, Tólos Ilonka, Csenki Péter, Brassai Béla, Dancza Bözsike, Guth Károlyné, Kálnai Ferenc, Kovács Bálint, Nagy Antal, Ölyvedi Gábor, Antal Pál, Bodor Julia, Szabados Géza, Ispán János, Fadgyas József, Kende Károly, vitéz Adorján Józsefné, Szekrényi Pál, Vöröss István, Zsiros Büzsi, Kovács József, Bruckner Jánosné, Kún Mihály, Kiss István, Simon Ferenc és Balkai István.

Jutalomkönyvet nyertek: vitéz Adorján Józsefné (Kaposvár), Bodor Julia (Cegléd), Kovács Bálint (Dunavecse), Dancza Bözsike (Polgár) és Bruckner Jánosné (Egyek).

A 11-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Március hó 27-én, husvétvasárnapján.

nincsen vásár.

Március hó 28-án, husvéthétfőn.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Szabadszállás, Tápósztele, Zsámbok.

Március hó 29-én, kedden.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Balatonlelle (sertésvásár bizonytalan), Balkány, Csurgó (sertésvásár bizonytalan), Gyömrő, Gyulaj (sertésvásár bizonytalan), Hajós, Hédervár, Kehida (sertésvásár bizonytalan), Kőröshegy (sertésvásár bizonytalan), Köveskál, Marcali (sertésvásár bizonytalan), Mozsó (sertésvásár bizonytalan), Nagyberki (sertésvásár bizonytalan), Nemeshegy (sertésvásár bizonytalan), Öskü, Sárkeresztúr, Szany, Szászvár, Tata Vác, Véménd, Velence — Ló, marha- és sertésvásár: Tata.

Március hó 30-án, szerdán.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Dombóvár, Felsőseged (sertésvásár bizonytalan), Mány. — Kirakodóvásár: Tata.

Március hó 31-én, csütörtökön.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Dég, Erdősokonya, Keszthely (sertésvásár bizonytalan), Nyírbátor. — Ló, marha- és sertésvásár: Devecser. — Kirakodóvásár: Nagycenk.

Április hó 1-én, pénteken.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Bares, Dióviszló, Erdőtelek, Kaposméri (sertésvásár bizonytalan), Nagyhalász, Nagyszakácsi (sertésvásár bizonytalan), Turkeve. — Marha- és sertésvásár: Mezöberény. — Sertésvásár: Aszód.

Április hó 2-án, szombaton.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Adony. — Lóvásár: Mezöberény.

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONAT ÖZSDE

(Fővárosi árak március hó 21-én.)

KÉSZÁRUPIAC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valószínűs forgalmi árát jelentik. Budapestén.

Buza: Tiszai 77 kg-os 13—14, 78 kg-os 13.15—14.15, 79 kg-os 13.30—14.30, 80 kg-os 13.40—14.40; felsőtiszai, jászági és dunántúli 77 kg-os 12.50—12.70, 78 kg-os 12.65—12.90, 79 kg-os 12.80—13.05, 80 kg-os 12.90—13.20; pestvidéki és bácskai 77 kg-os 12.60—12.90, 7 kg-os 12.75—13.05, 79 kg-os 12.90—13.20, 80 kg-os 13—13.30. Pestvidéki rozs 15.40—15.60, egyéb rozs 15.40—15.60, takar-

